

FFblaðið

BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Nr. 323

Hósdagur 5. august 2004

12,-

Livravirkið á Eiði

Nýggj roynd at gagnnýta livrina og aðrar úrdráttir. Vit hava verið á Eiði og hitt virkisleiðaran Onnu Katrin Matras.

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstapulanum til
idnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen - Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn - Tlf. 31 34 42

Sveisi- og trygdarútgerð til skip

petur & petur • 320870

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Vit selja DAEWOO bátamotorar

frá 70 hk til 1.000 hk

DAEWOO

Umboð: Thorleif Samuelsen
Undir Gráasteini 68 - Tórshavn
Tlf: 31 77 13 - Fartlf: 28 31 38
E-mail: thorsam@post.olivant.fo

Síða 9

Frásøgn hjá Andrew Godtfred:

Upplivdi illveðrið í 1932, ið beindi fyri formanni í FF

Klagan til TV2

Síða 6

Vit endurgeva okkara kærur til TV2, som danskur politiskur flokkur sigur vera »vel-dokumenteret og overbevisende«. Vit spyrja eisini hvør í Føroyum stendur aftanfyri.

Síða 11

Vit hava aftur vitjað í Svínøi,
sum ikki má sleppa at
doyggja út.

Afturá í Svínøi:

Hvat kann gerast

Fiskivinnumál

Hetta var tað, sum løgmaður segði á ólavsøku um fiskivinnumál

Lógin um vinnuligan fiskiskap er torskild og leggur ikki fiskivinnupolitikkin greitt fastan. Síðan lógin varð samtykt fyri 10 árum síðan, hevur hon verið broytt fleiri ferðir. Eitt ótal av smærri og eisini fleiri víðfevndum broytingum hava elvt til eina fløkta lóggávu fyri høvuðsvinnuna. Eisini grundleggjandi hugsjónarligar broytingar hava verið framdar. Tær hava ikki verið nóg væl lýstar, og hava tí tær elvt til missskiljingar. Henda gongdin hevur sáð iva um lógina um vinnuligan fiskiskap sum nøktandi fyrisitingarligt amboð.

Samgongan hevur tí sett sær fyri at endurskoða lógina um vinnuligan fiskiskap. Ein arbeiðsbólkur er settur at gera uppskot til at endurskoða lógina, soleiðis at økið verður greiðari og lættari at umsita.

Málið er at gera eina lóg, ið setur greiðar karmar um, hvussu høvuðsvinna okkara verður at umsita. Tað skulu setast greið politisk mál, og undir hvørjum umsitingarligum meg-inreglum tey verða rokkin. Fiskidagaskipanin er

saman við loyviskipanini og økis- og gýtingarfríðingum amboðið at stýra botnfiskaveiðuni undir Føroyum. Hildið verður fast um fiskidagaskipanina sum støði undir umsitingini við fiskatilfeinginum í føroyskum sjógvi. Hildið verður eisini fram við móguleikanum at avhenda fiskirættindi. Ætlanin er at broyta skipanina soleiðis, at fult gjøgnumskygni verður við fiskirættindum, og at brúkskylda fylgir við brúksrætti til fiskatilfeingið. Samstundis verða tiltøk at forða spekulatið við fiskirættindum sett í verk.

Miðað verður eftir at gera skipanina fyri smærru útróðrarbátarnar einfaldari, og at fjálga um hesa vinnu kring landið. Fiskidagaskipanin fyri Føroya Banka verður formliga skipað fyri at avmarka veiðitrýstið.

Ein týðningarmikil partur av inntøkugrundarlagnum undir fiskivinnuni eru tey rættindi, ið føroyskir myndugleikar samráða seg fram til við onnur lond, bæði sínámillum og í millumlandasaman-

hangi. Umleið helmingurin av føroysku veiðini verður fiskaður í altjóða ella fremmandum sjógvi, og umsitingin við nógvum av hesum stovnum er í samstarvi við onnur lond. Bindandi millumtjóðasamstarv er treytin fyri burðardyggar umsiting við flytiskastovnum. Frá náttúrunnar hond er fiskiskapur misjavnur. Tað hevur alstóran týðning, at vit hava sínámillum fiskiveiðisáttmálar við onnur lond á høgum stigi um fleiri fiskasløg, so at broytingar í fiskiskapi á einum øki ávirka samfelagið sum minst.

Framkomnir keyparar av fiskavørnum leggja størri og størri dent á, at fiskurin, teir keypa, er úr stovnum, ið verða veiddir burðardyggt, at fiskiskapurin tekur vistfrøðiliga atlit og órógvur umhvørvið sum minst. Dentur verður tí lagdur á at kanna hesi viðurskipti. Landsstýrið fer í hesi tingsetuni at leggja fram uppskot um at friða leiðir við korallum fyri troling. Hesar leiðir eru funnar í neyvum samstarvi millum Fiskirannsóknarstovuna og virknar trolaraskiparar við drúgvum royndum undir Føroyum.

Útfluttur óvirkaður fiskur
Útflutningur viðvíkjandi óvirkaðum fiski er vaksin munandi seinnu árinum. Síðan 2000 er øll tann útflutta nøgdin vaksin úr umleið 9.500 tons sum upp í umleið 35.000 tons í 2003. Higartil í 2004 eru um 22.400 tons útflutt óvirkað.

Orsøkirnar eru fleiri, m.a:

- at kappingin á marknaðum við fiskavørnum er ógvuliga hørð við fallandi prísnum,
- at valutaviðurskiptini hava ikki verið til okkara fyrimun og
- láglønarlond sum t.d. Kina keypa frystan ráfisk um allan heim til virkingar hjá sær sjálvum og endar henda vøra á somu marknaðum sum føroyskar fiskavørur

Føroysku virkini føra eisini sjónarmið fram um, at

møguleikarnir hjá teimum at bjóða upp á fisk frá føroyskum skipum eru ikki nóg góðir. Ein sam-anrenning av hesum viðurskiptum ávirkar kappingarstøðuna hjá føroyskum fiskavirkjum.

Umboð fyri viðkomandi feløg í fiskivinnuni hava boðað landsstýrismanninum frá, at tey í felag fara at lata honum uppskot um, hvussu spurningurin um, at ov nógur fiskur fer óvirkaður av landinum, kann lýsast.

Rækjuflotin
Raksturinn hjá rækjuflotinum hevur verið ógvuliga vánaligur seinastu árinum, og flotin hevur havt fíggarligt hall seinastu fyra árinum. Hóast ávísir glottar hava verið seinastu tíðina, og rækjuprísurin hevur verið nakað hægri, enn hann hevur verið longi, eru marknaðarútlitini ikki góð. Roknað verður við framhaldandi stórum útboði næstu árinum, og nær um onki bendir á nakran varandi marknaðarbata næstu eitt til tvey árinum. Útlitini fyri rækjuflotan eru tí ógvuliga dúpur.

Arbeitt verður tí við at fáa greiði á, hvørjar móguleikar landsstýrið hevur at bøta um støðuna hjá flotanum.

Fiskivinnusamráðingar
Sínámillum fiskiveiðisamráðingarnar fyri 2004 hava gingið væl. Botnfiskakvoturnar í Barentshavinum eru munandi størri í russiskum sjógvi; kvoturnar í norskum sjógvi eru nakað størri. Kvoturnar í ES-sjógvi eru tær somu sum í 2003. Í grønlenskum sjógvi er kongafiskakvotan óbroytt borin saman við 2003. Tað er nýtt, at Føroyar og Grønland hava gjørt avtalu um føroyskan royndarfiskiskap eftir rækjum í Eysturgrønlandi norðan fyri tær vanligu rækjuleiðirnar. Í íslenskum sjógvi er kvotustigið óbroytt.

Fiskimálaráðið arbeiðir stóðugt við at útvega føroyskum skipum betri veiðumøguleikar á fjarleiðum.

Fiskivinnugransking
Ætlanin er at samskipa all-

ar játtanirnar til gransking, til tess at vinnumenningin kann gerast miðvís, og kappingarførið hjá fiskivinnuni tiskil betri.

Alt virksemin í fiskivinnuni er grundað á vitan, og tørvar tiskil stóðug gransking og menning. Stórir dentur eigur tí at verða lagdur á, at gransking og menning eru í neyvum samstarvi við fiskivinnuna og við rótfesti í teimum spurningum, sum fiskivinnuni tørvar at fáa svaraðar.

Gransking verður hildin at vera drívmegin í at troyta nýggjar móguleikar í fiskivinnuni á sjógvi og á landi. Tí má tann parturin av vitanar- og førleikagrundarlagnum, ið byggir á gransking og menning, verða mentur. Granskingar- og menningarvirkssemið eigur at fevna um allar tættir, sum eru týðningarmiklir fyri vinnuna. Tað kann snúgvá seg um fiskiroyndir, veiðu- og reiðskapstækni, framleiðslutækni, biotækni, vørumenning, marknaðarmenning o.s.fr. Vitan og fakligur førleiki er ein sera týðandi táttur í kappingini, sum fiskivinnan sum heild nýðist at hava atlit at, bæði nú og ikki minni í framtíðini, nú tað tykist, sum kappingarevnini hjá føroyskum fyrirkum minka.

Skipaeftirlitið
Skipaeftirlitið hevur síðan yvirtøkuna 1. januar 2002 arbeitt sambært donskum reglugerðum og manngongdum. Á heysti í 2002 varð farið undir at fyrirreika telduskipaskrá, ið verður samskipað soleiðis, at Skipaeftirlitið fær brúkt hana í arbeiðinum við at automatisera arbeiðið at skipa sýn og at útgeva skipsskjøl, samstundis sum samskiptið við Skipakrásetingina eisini verður lættari, av tí at báðir stovnar nú arbeiða á somu skipan. Ætlanin er at menna skipanina meira, soleiðis at tað verður gjørligt at útvega hagtøl frá føroyskum skipum, samstundis sum partur av eftirlitinum við trygd á føroyskum skipum kann gerast frá telduni. Fyrsti partur av telduskránni varð tikin í nýtslu í juni í ár.

Allar samtyktir, ið verða gjørdar í altjóða sjóferðslufelagsskapinum hjá ST, IMO, ávirka dagliga arbeiðið hjá Skipaeftirlitinum. Atlmaskapurin í IMO gevur høgligt høvi at fylgja við tí, ið fer fram og eisini móguleikar at ávirka samtyktirnar.

Í § 2 stk. 2 í løgtingslóg nr. 165 frá 21. desember í 2001 um trygd á sjónum, er heimilað landsstýrismanninum at geva Skipaeftirlitinum heimild at kunngerá reglugerðir. Landsstýrismaðurin heimilaði í mars í 2004 Skipaeftirlitinum at gera “Fráboðanir frá Skipaeftirlitinum”. Henda heimild er givin, av tí at reglugerðir fyri skip og skipaferðslu eru ógvuliga rúgvumiklar og tøkniligar. Harafrat broytast reglugerðir javnan. Við fráboðanum frá Skipaeftirlitinum ber eisini til at seta altjóða millumtjóðasáttmálar og kotur í verk við at boða frá, at tær eru galdandi. Neyðugt er ikki at kunngerá millumtjóðasáttmálar á føroyskum. Reglugerðir fyri smábátar verða allar kunngjørdar á føroyskum, og flestu reglugerðirnar fyri stóru fiskiskipini verða eisini á føroyskum. Reglugerðirnar fyri farmaskipini verða givnar út á upprunamálinum. Áhugabólkurin fyri farmaskipini er ógvuliga avmarkaður, og hildið verður, at bólkurin, ið fæst við farmaskip, er kønur í enskum máli.

Reglugerðir, ið vera á føroyskum, skulu eisini gevast út á enskum, so at útlendingar kunnu lesa tær.

Trygdarmiðstöðin
Trygdarmiðstöðin hevur nú virkað í fimm ár. Hesi fimm árinum eru umleið 3000 prógv útskrivað. Øll sjófélk, sum mynstra við fiski- ella farmaskipi, skuldu í seinasta lagi 1. juli í 2004 hava staðið trygdarskeið. Fyri at náa hesum máli varð ein eykajátan givin í 2003, soleiðis at bíðilistin kundi beinast burtur. Hetta hevur eyðnast, og síðan 2003 hava 1.200 fólk verið á trygdarskeiði.

100% tryggjeika?

Tí velja fleiri og fleiri maskinmeistarar Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Við okkurt um 25.000 ymiskum vørum á hyllunum, stendur landsins størsta goymsla av eykalutum til taks hjá føroyska flotanum. Aftanfyri stendur eitt samtak av trimum føroyskum skipasmiðjum og einum mekaniskum verkstaði, ið hevur meir enn seksti ára royndir innan veitingar til skipaflotan – alt frá smærri umvælingum og viðlíkahaldi til um- og nýbygging av skipum.

Góðkendir tænastruðar av:
Wärtsilä
Deutz-MWM
Scania & Valmet
Callesen
Ulstein Brattvaag
ABB-Turbochargers
Desmi pumpum

stephanssons hús

P/F Tórshavnar Skipasmiðja
Tlf. +298 31 11 55
Fax +298 31 11 25
e-mail: info@faroyard.fo

P/F Skipasmiðjan á Skála
Tlf. +298 44 11 55
Fax +298 31 44 25
e-mail: skala@faroyard.fo

Vestmanna Skipasmiðja
Tlf. +298 42 40 10
Fax +298 42 40 05

Runavíkar Mekaniski Verkstaður
Tlf. +298 44 70 36
Fax +298 44 78 34

www.faroyard.fo

Fiskimálaráðið

Mál, ið ætlanin er at leggja fram í hesi tingsetu:

- Uppskot til løgtingslóg um at broyta løgtingslóg um vinnuligan fiskiskap
Endamálið við hesi broytingarlóg er at leggja fyri løgtingið uppskot um fiskidagar fyri fiskiárið 2004/05 umframt at lógin verður gjøgnumgingin tækniliga.
- Uppskot til løgtingslóg um at broyta løgtingslóg um stuðul til flutning av fiski
Endamálið við hesi broytingarlóg er at endurskoða og dagføra lógina.
- Uppskot til løgtingslóg um fiskivinnugransking
Endamálið við hesi lóg er at samskipa allar játtanir til gransking og menning í fiskivinnuni.
- Uppskot til løgtingslóg um at broyta løgtingslóg um stuðul til telefonútreiðslur hjá langfarasjómonnum
Endamálið við hesi broytingarlóg er at endurskoða og dagføra lógina.
- Uppskot til løgtingslóg um at taka av løgtingslóg um umlegging av lánum o.a. hjá fjarfiskiflotanum
Endamálið er at taka av lógina, tí øll lánini í fjarfiskiflotanum eru umløgð.
- Uppskot til løgtingslóg um at broyta løgtingslóg um avtøku av ymsum løgtingslógum (Fiskivinnumál)
Endamálið við hesi broytingarlóg er at geva heimild, at lán fellur ikki til gjaldingar, um tryggingarupphæddin verður brúkt at keypa nýtt skip.
- Uppskot til løgtingslóg um at taka av løgtingslóg um inn- og útflutning av fiski og fiskaúrdráttum
Endamálið er at taka av lógina, sum verður hildin at vera ótíðarhóskandi. Onnur lóggáva er komin í staðin fyri.

Vinnumálaráðið

Mál, ið ætlanin er at leggja fram í hesi tingsetu:

- Uppskot til løgtingslóg um kapping
Endamálið við hesi lóg er at dagføra og tillaga galdandi kappingarlóg til altjóða reglur.
- Uppskot til løgtingslóg um at broyta løgtingslóg um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávising
Endamálið við hesi broytingarlóg er at áseta, hvussu arbeiðsloysistryggingin skal skipast til landsfyrisingina og játtanar- og eftirlitsmyndugleikum.
- Uppskot til løgtingslóg um at broyta løgtingslóg um frítíð við lön
Endamálið við hesi broytingarlóg er at áseta, hvussu frítíðargrunnurin skal skipast til landsfyrisingina og játtanar- og eftirlitsmyndugleikum.
- Uppskot til løgtingslóg um at gera tunnil millum Øravík og Hov
Á løgtingsfíggarlógini fyri 2004 eru settar av 5 mió kr. at gera tunnil millum Øravík og Hov. Verklagslóg verður lögð fyri løgtingið, so avtalur kunnu gerast, ið binda um fleiri fíggarár.
- Uppskot til løgtingslóg/ríkislógartilmæli um ársroknaskap
Lógaruppskotið/ríkislógartilmælið hevur til endamáls at dagføra og tillaga galdandi lóg til altjóða reglur.
- Uppskot til løgtingslóg/ríkislógartilmæli um partafeløg
Lógaruppskotið/ríkislógartilmælið hevur til endamáls at dagføra og tillaga galdandi lóg til altjóða reglur.

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
ella send eitt fax á 31 87 69

gegur

MEIRI

fyri

MINNI

Vit gera allar vanligar bilumvælingar sera bíliga - so sum:

Oljuskift, motorjusteringar

Umvæla bremsir, koplingar v.m.

For- og bakhjólsleiðir og akslar

Og so hava vit tey vælumtóktu "TYFOON" dekkini, sum vit skifta

Sp/f Úrvalsbilar
FO-530 Fuglafjørður
Tlf. 444943 · 281943 · 217704

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

sild kúfiskur makrelur høgguslokkur

hava dagligt samband um allt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR · telefon: 447720 ella 448095 · fax: 448744

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

Bjargingarútgærð á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar,
bjargingarvestar, eldslökkkiútgærð, bjargingar og
trygdarútgærð.

Umboð fyrri kenda
danska merkið
"Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivsisdraktir
- Flótdraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjarar
- Eldævaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Skal skipið vaskast?

Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ

- Serkunnleiki innan vasking av aptering
- Vasking av maskinrúmi
- Reinsa teppi
- Bona gólv
- Reinsa koyggju og forheng
- Reinsa gamalt bonivoks
- Seyma nýggj forheng
- Útvega máttur, brúsuforheng, voksdúkar v.m.
- Brúsubakkar "Homequeen vinyl"
- Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dúrkið

.....

Eysturoyar Reingerð

Postboks 41 · FO-650 Toftir · tlf./fax: 44 89 88
fartlf: 22 53 50 · teldupostur: nch@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn - Færø Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og
rúsevnmisnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella
rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blá-
krossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer
sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Vit hava stórt úrval av reiðskapi til línuveiðu

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

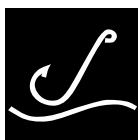
Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦vælkomin inn á gólvið

SNØRISVIRKIÐ
í Klaksvík
Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
í Runavík
Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgærð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgærð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgærð til GMDSS
SÝN og Service,
sum vit eisini gera

Skattalætti og onnur gjøld til sjómenn

Síðstu tíðina hevur aftur verið ród uppundir, at skattalættin til sjómenn skal burtur, ella í besta fall, so skal loftið fyri skattafrádráttinum lækka.

Tað verður tosað sum um, at tað føroyska sjófólkið hevur ov góðar sømdir. Sjálvt høgt standandi danskir politikarar halda seg framat og rópa upp um, at annaðhvørt skal skattalættin burtur, ella skal blokkurin skerjast.

Tá peningur manglaði í barnsburðargrunninum, varð beinavegin havt á lofti, at útgjaldið skuldi skerjast, og tað loftið, sum er, skal lækkast.

At lækka útgjaldið, sum sjómenn fáa úr ALS, verður ikki rópt so nógv um, men tað er av teirri einføldu orsök, at har gjalda sjófólk bert inn til ALS, men fáa at kalla einki út úr ALS. Ikki tí at lógin forðar teimum fyri at fáa úr ALS, tá støðan er tann, at skipið, teir sigla við, liggur vegna eitthvørt, tað veri seg brek ella eina longri umvæling/nútímansgerðing, og reiðarin tí við fullum rætti kann vátta, at hann einki arbeiði hevur til arbeiðsleysa sjófólkið. Nei, tað er meirilutin í stýrinum fyri ALS, sum hevur tikið tað støðu, at fiskimenn ikki skulu fáa úr kassanum. Sjálvur Hægstirættur hevur sagt, at stýrið fyri ALS eftir lógini kundi havt tikið tað øvugtu støðuna, t.v.s. sagt, at fiskimenn hava rætt til at fáa útgjald frá ALS.

Staðfestast má, at fiskimenn og teir, sum teir umboða, eru teir minni mentu, tá teir hava brúk fyri at fáa pening úr einum grunni, sum teir hava goldið til í dýrum dómi.

Ein kann spyrja seg sjálvan, um tað er rímligt og rætt, at sjófólk ikki rinda skatt av allari sínari inntøku. Svárið vil helst

bera brá av, hvørja borg ein skal verja. Tað kemst ikki uttanum, at sjófólk ikki hava somu møguleikar at brúka teir møguleikar, sum fólk á landi hava, t.d. eftirútbúgvingar, sum eru í skúlunum um kvøldið. Sjófólkið hevur heldur ikki møguleikar til at brúka so nógv av øðrum tilboðum, sum eru av bæði einum og øðrum, og ikki minst, tann missur sum sjófólk hava við ikki at vera heima hjá familjuni.

Tað verður sagt, at ein, sum hevur vunnið yvir 300.000, 400.000 ella 500.000 krónur, hann hevur ikki skattalættan fyri neyðini. Tað kann gott vera, at tað er rætt. Tey, sum halda tað, kunnu seta roknistykkið upp sjálvi. Skattaskipanin er soleiðis samansett, at tann sum fortjenar meira enn bæði 300.000, 400.000. ella 500.000 kr., hann rindar sín bróðurpart av skatti til húsarhaldið Føroyar.

Bert tað, at ein sjómaður, sum sleppur lættari í skatti, hevur betri møguleika fyri at vera meira heima, ger, at skattalætti til sjófólk er rættur.

Eg haldi tveir grundleggjandi skeivleikar vera í skattalætta til sjófólk og teir eru:

- 1 At skattalættin ikki er galdandi fyri øll sjófólk.
- 2 At ein føroyingur, sum siglir við einum fremmandum skipi, fær størri skattalætta enn ein føroyingur, sum siglir við einum føroyskum skipi.

Danskir politikarar hótta við, at verður skattalættin ikki avtíkin, so skal blokkurin lækkast.

Víst verður á, at tað kann ikki vera rætt, at føroyskir fiskimenn skulu vera skattliga betur fyri enn danskir fiskimenn, og Føroyar samstundis fáa blokkstuðul úr danska ríkiskassanum. Til tað er bert at siga, at tá ein danskur politikari úttalar seg soleiðis, so má hann annaðhvørt vita ov lítið um skattaviðurskiptir hjá donskum sjófólki, ella má hann halda, at føroyingar onki vita um skattaviðurskiptini hjá donskum sjófólki, tí annars hevði hann ikki komið við sovorðnum mósni.

Við atliti til fiskimenn, so er tað kanska rætt, at føroyskir fiskimenn rinda minni skatti enn danskir fiskimenn. Hinvegin, um vit framvegis halda okkum til fiskimenn, so eru teir donsku fiskimenninir nógv betur fyri við at fáa úr arbeiðsloysiskassanum, enn hvat føroyskir fiskimenn eru.

Við atliti til handilsflotan, so vera skiparar og manning á føroyskum handilsskipum skattaðir av 85% av teirra inntøku, meðan skiparar og manning á donskum handilsskipum, sum eru skrásett undir DIS, ongan skatt rinda. Hesir somu eru kappingarneytar hjá føroyskum reiðaríum. Tað visti danski fólkatingslimurin kanska heldur ikki.

Niðurstøðan má tí vera, at ræðumyndin, at seta skattalættan hjá sjófólki upp ímóti blokkinum, kann ikki viga tungt. Tí skal tað vera mín áheitan á Føroya Løgting: Latið Fólkatingið lækka blokkin, áðrenn Føroya Løgting lækkar loftið fyri skattalætta og harvið hækkar skattin hjá føroyskum sjófólki!

Tá tosað verður um at lækka loftið fyri útgjaldi úr barnsburðargrunninum, so kann tað bert verða rætt, um loftið fyri inngjaldi eisini verður lækkað. Eg ivist onga løtu í, at flestu av teimum, sum eiga rætt til t.d. 35.000 úr barnsburðargrunninum, hava goldið lutfallsliga meir inn í grunnin enn tey, sum hava fingið útgjaldið t.d. 20.000 kr. úr grunninum. Tí eiga tøluni at verða kannaði, áðrenn og um loftið fyri útgjaldinum úr barnsburðargrunninum verður lækkað, og síðan gera loft í fyri inngjaldið, so tað er samsvar millum inngjald og útgjald.

Eg veit væl, at hetta er ikki serliga samhaldsfast, men mær tykir, at tað er neyðugt at vísa á hetta, fyri at fáa tey, sum altíð fáa út í mun til tað, sum tey rinda inn, at síggja, at tær hægri inntøkurnar í flestu førum gjalda munandi meir inn í skipanina enn tær fáa útaftur.

Ellintur M.Abrahamsen

Føroya Skipara- og Navigatørfelag

Ískoyti til kjak Hvør hevur vitan til at seta fiskidagaskipanina úr gildi?

Tveir leiðarar í Dimmalætting (10. og 14. juli) viðgera upsaveiðina undir Føroyum. Í báðum stendur, at teir hava ikki so nógv skil fyri fiskivinnu, men koma tó við ráðum um, hvørji tiltøk kundu verðið framd fyri at bøta um støðuna.

Hóast eg havi verið innan fiskivinnu so ella so alt mitt lív, og nær uppat fiskivinnuni í og undir Føroyum næstan 30 ár, og havi roynt at fylgt við eftir førimumi, so havi eg heldur ikki so nógv skil fyri viðurskiptunum, í øllum førum ikki nóg vísur til at vita, júst hvussu alt eigur at verða gjørt.

Hví tað er stórir upsi á grunnum við hvørt og ikki til aðrar tíðir, tað kjakast nógvir um, og at taka drastiskar avgerðir kann fáa so óhepnar fylgjur, at tað verður torført at rætta uppaftur, um tær vóru skeivar.

Vit sóu, at táíð toskurin (og annað) minkaði so nógv undir Føroyum fyrst í níti-árunum, og tað varð rátt til mestsum at halda uppat at royna eftir honum, so hevði tað verið ein vanlukka fyri samfelagið, um so varð gjørt, tí fiskur varð aftur á grunnum skjótari, enn nakar roknaði við.

Um avgerð hevði verið tikin um at fiska so nógv sum møguligt, við so stórum flota sum møguligt og við ongum avmarkingum, so kundi tað hent, at tað hevði verið ov hart fyri fiskastovnin. Tí er rætt at vera afturhaldin.

Tann skipan, vit hava við fiskidøgum, tekur hædd fyri báðum teimum viðgangandi sjónarmiðunum við at hava m. a. eitt avmarkað fiskidagatal, minstamál fyri meskaviddum, stongdar leiðir (innanfyri 200 metra dýpið er meira enn 50 % av økinum stongt fyri troling), og hin vegin er ikki forboð fyri at nýta tillutaðu dagarnar. Reglan um stongd økir ger tað, at fiskur fær frið at vera har. Allir skapningar, bæði fiskur og djór, og helst eisini menniskjur, fara har, tey fáa frið. Tað vita fiskimenn um fisk, og tað vita bóndur um seyð (har lítil ferðsla er á vegnum, liggur ofta seyður mitt á vegnum. Tað kemur sjáldan fyri, har ferðslan er nógv). Menniskjan er ikki so rationel sum dýrini, og tó.

Vit hava ein avvigaðan politik, sum verður torførur at útskipta við nakað betri við tí ov lítlu vitan, vit framvegis hava um havið og tað, sum í tí er. Tí fari eg at ráða so staðiliga til ikki at broyta ta skipan, vit hava.

Hví kom skattalættin til sjómenn? Tað er annað í politikki, sum ikki er so lætt at fata, táíð ein sær, hvussu mál verða umrødd í bløðunum og aðrastaðni. Nú hevur skattalættin hjá sjómönnum verið nakað frammi, og eingin skilir, hví sjómenn skulu hava ein frammihjárætt í skatti. Tað ljóðar, sum um onkur hevur latið sjómönnum henda frádráttin undirhonds. Eingin tykist at minnst til, at tað var ikki við tí fyri eygað, at teir skuldu fáa meira í hýru, men fyri at landskassin ikki skuldi missa inntøku, tí at hesir

kanska fóru at flyta til útlandið, tí tað gav meira.

Hví fingur smiðir og aðrir dagpening fyri at arbeiða uttanlands?

Tað sama var við teimum smiðum og øðrum, sum aftaná kreppuna arbeiddu uttanlands. Teir fingur ávísa upp-hædd um dagin fyri útreiðslur, sum teir høvdu av at vera so langt heimanifrá. Ikki fyri, at teir skuldu fáa meira pening til at nýta, men fyri at landskassin kundi hava inntøkur, um teir ikki fluttu av landinum. Annars haldi eg, at tað er alla æru vert, at føroyingar fara har, sum nakað er at forvinna, hóast tað er langt heimanifrá, ístaðin fyri at fáa almennan pening, sum jú kostar øllum eyka skatta- og avgjaldskránum.

Fólksins ogn
Eitt annað er fiskurin, sum er fólksins ogn. At tann vendingin kom við í lógina um vinnuligan fiskiskap, var ikki fyri at geva einum og hvørjum rætt til sín part av fiskinum í havinum. Hann høvdu tey frammanundan. Men tað var fyri at útvega landsstýrinum heimild til at regulera fiskiskapin. Tann rættin hevði landsstýrið ikki frammanundan, men við at lata lögtingið samtykkja hetta, so kundi tað lata landsstýrinum upp í hendi at regulera ognina hjá fólkinum. Nú er tað enntá soleiðis, at einki føroyskt fiskiskip hevur rætt til at fiska nakrastaðni á jørðini uttan við loyvi frá landsstýrinum, ikki í føroyskum sjógvi, ikki í altjóða sjógvi, og heldur ikki inni á økjum hjá øðrum.

Hjálp til at virka fisk
Nógv hevur verið frammi í seinastuni um hjálp til at virka fisk í Føroyum. Av tí, at eingin stuðul má gevast til nakað vinnuligt endamál longur, so sær út til, at trýst verður lagt á myndugleikarnir fyri at fáa teir at veita stuðul frá einari vinnugrein til eina aðra. Av tí at kostnaðarstøðið er vorðið so høgt í Føroyum, ber ikki so væl til at kappast við aðrar um fiskin, og so verður tosað um at avmarka møguleikan hjá skipunum at selja.

Nú er tað so, at tað stendur kanska verri til hjá skipunum enn hjá flakavirkjunum at fáa endarnar at røkka saman, so tað er skeiv adressa at fara eftir teimum fyri at fáa stuðul til flakavirkini. Tað kann skjótt sviða aftur til virkini, tí um skipini ikki hava ráð at fiska, so verður ikki nógv rávøra at keypa. Eg dugi ikki at hugsa mær, at nakað skip fer uttanlands við fiskinum, ella at selja hann til útlandið, uttan tað loysir seg betri. Er vandi fyri, at flakavinnan steðgar upp, tí hon ikki klárar at kappast, so er vandin ikki minni fyri skipini.

Olaf Olsen
Glyvrrar

Rætting

Á baksíðuni í seinasta FF-blaði stóð at lesa um Kaj Hammer, sum smíðaði bát til burturlutingar fyri Kiwanis. Av eini misskiljing er komið við, at Kaj var langabbasonur Johan í Garði í Nólsoy, men hetta er skeivt.

Klaga til TV2

ske slutninger, som kan få konsekvenser for det færøske samfund på andre områder, hvorved fiskerne let kan blive syndebugke.

Vi forlanger derfor, at disse oplysninger bliver trukket tilbage straks. Vi vil ved klagens behandling selvfølgelig give alle oplysninger om de færøske fiskerers forhold, som kan afklare de virkelige forhold.

I fax, dateret 22. juli, har TV2 anmodet om at få klagen uddybet, og dette vil blive gjort i det følgende. Samtidigt bliver det dokumenteret, at souschefen for TV2/Nyhederne har udtalt sig i strid med facts, da hun har kommenteret sagen i den færøske radio.

Uddybning af klagen.

Den 19. juli bragte TV2 et indslag, hvis formål var at bringe de færøske fiskerers skatteordning i miskredit. Hovedbudskabet var følgende:

Fiskerne på Færøerne har kronede dage. Det betyder, at en ufaglært færøsk fisker på de store både har kr. 664.000 om året i løn efter skat, hvorimod en tilsvarende dansk fisker får ca. det halve.

Der kan ikke være tvivl om, at denne del af indslaget kun kunne opfattes som om der er talen om den gennemsnitlige løn for den største del af de færøske fiskere, da kategorien "store både", specielt efter dansk målestok, omfatter størstedelen af det færøske fiskerierhverv.

Hensigten var også at give seerne det indtryk, at forskellen mellem de nævnte kr. 664.000 og det halve d.v.s. kr. 332.000, som skulle være lønnen for de tilsvarende danske fiskere, stammede fra den særlige skatteordning, som de færøske fiskere har.

Det ligger klart, at hensigten med dette indslag var at skabe en stemning for, at de danske politikere, grundet vore fiskerers "kronede dage", skulle gribe ind imod det bloktilskud, som er aftalt mellem de færøske og danske myndigheder. Man kan sige, at dette er lykkedes over al forventning med udtalelse fra formanden for folketingets finansudvalg Kristian Thulesen Dahl.

Der skal i denne redegørelse dokumenteres, at dette er en nyhedsformidling som er i strid med virkeligheden og dermed alt som hedder redelig journalistik.

Man kan nemlig konstatere, at der her er talen om en både forkert og manipulerende nyhedsformidling, hvis hensigt det først og fremmest er at skade de færøske fiskerers interesser ved at bruge bloktilskudet som en trussel mod de færøske myndigheder i denne sag. Dette er i sig selv en utidig indblanding i interne færøske forhold, som er der ikke findes nogen politisk eller juridisk hjemmel for.

Samtidigt føler fiskerne sig udhængt som syndebugke, selv om det er dem, som skaber de færøske eksportindtægter, og det er deres resultater, som samfundets velfærd afhænger af.

Årlige indtægter på de "store både"

Først skal det dokumenteres, at oplysningerne om de færøske fiskerers "årlige indtægter" på de "store både" er en meget grov manipulation.

Disse både eller skibe kan deles op i 10 forskellige grupper, som hver især virker under meget forskellige vilkår, både hvad angår fiskeri efter forskellige fiskearter og fiskeri på forskellige områder, inklusive fjernfiskeri. Dette giver også meget skiftende indtægter år for år.

De kr. 664.000 kr, som er nævnt i indslaget, svarer til en bruttoløn før skat på ca. 1 million "årligt", hvis man regner skattetrækket til 35%, som åbenbart er den brugte sats. I denne sag ser vi bort fra, om dette tale er helt korrekt. For de store indtægter er skatten dog højere.

Det er os, som udarbejder statistikken for de færøske fiskerers indtægter, og vi kunne ikke genkende dette tal for fiskernes indtægter fra vort materiale.

Vi har siden fået bekræftet, at tallet stammer fra en artikel om samme emne i Berlingske Tidende i begyndelsen af juni. Her har avisen generelt omtalt fiskernes lønninger for 2003, også for notskibe. Her blev også nævnt, at i 2001 var indtægterne endnu større end i 2003, nemlig ca. 1 mill. kr, som efter den om-

talte skatteprosent svarer nogenlunde til det nævnte beløb på kr. 664.000.

D.v.s. at grundlaget for tallet i de nævnte nyheder er indtægten i det bedste år overhovedet i den fartøjsgruppe af "store både", som har de højeste indtægter. Ethvert gennemsnitstal for flere år ville have givet et lavere resultat. Trods dette bliver disse kr. 664.000 efter skat præsenteret som "årlig" indtægt for fiskerne på (alle) de "store både".

I denne forbindelse vil jeg fuldstændigt afvise, at vores kontor skal have oplyst, således som påstået af TV2 nyhedernes souschef i den færøske radio, at notskibenes indtægter i 2002 var endnu større end i 2001, og det var de heller ikke. De var noget lavere.

De rigtige tal

Virkeligheden om fiskernes indtægter er en helt anden, og den er følgende:

Tager vi tallene for de forskellige grupper af "store både" i 2003, giver dette en årsløn på kr. 440.000 før skat. Regner vi lige som TV2 med en skat på 35%, giver dette kr. 286.000 efter skat, hvilket skal sammenlignes med de af TV2 oplyste kr. 664.000. Tager man gennemsnit for flere år, ville tallene blive noget anderledes, men dog ikke så meget, at det ville ændre dette billede.

I denne gruppe er også de omtalte notbåde. Hvis man så regner på, hvor mange arbejdspladser notbådene repræsenterer i den samlede flåde af "store både", er dette ca. 7%. D.v.s. at disse 7% for det bedste år nogensinde bliver brugt som tal for den "årlige", d.v.s. gennemsnitlige, løn for de resterende 100%, hvor indtægten typisk er det halve af notskibenes.

Den ansvarlige for disse nyheder har i den færøske radio anført, at de opgivne tal kun er for notskibene, og at hun ikke tillægger det at have nogen væsentlig betydning, om man angiver eller lader være med at angive, at de opgivne tal kun omfatter en meget lille del af fiskerne. Dette kan meget vel være forskellen mellem sandhed og løgn, og det er det altså i dette tilfælde.

Dette beviser også, at vedkommende ikke kender noget til færøsk fiskeri, for

vi kan nævne, at det største skib på Færøerne, som er større end alle notskibe, har den laveste indtægt. Og andre skibe, som er på samme størrelse som notskibene, men som har andre fangstformer, har indtægter, som ligner vores gennemsnit. Så TV2s definition "store både" siger faktisk slet ingenting om de virkelige forhold.

Og de billeder, som blev brugt i indslaget, underbygger ikke på nogen måde påstanden om, at oplysningerne faktisk kun gjaldt notbådene. De viste skibe var nogle helt andre, nemlig for Færøernes vedkommende en bundfisktrawler og den danske fiskebåd var det en snurrevodskutter.

Det er klart, at det første formål med dette indslag var at give seerne det indtryk, at de færøske fiskere fortjener en styrtende masse penge, og denne del af indslaget er dermed fuldstændigt misvisende. Her kan vi minde om, at fiskernes indtægt står i direkte forhold til de værdier, som de er med til at tilføre samfundet, og derfor betyder høje indtægter stor produktivitet.

Selv om det ikke direkte har betydning for denne klage skal der også tilføjes, at de nævnte beløb er slet ikke det, som den enkelte fisker fortjener. Disse skibe sejler en meget stor del af året, i nogle tilfælde mere end 300 dage, og derfor bruger man afløsningsmandskab, så man kan regne med, at hvert enkelt skib groft sagt har 1,5 mandskab, som skal deles om det omhandlede beløb.

Vi mener i øvrigt ikke, at man generelt uden videre kan bruge den samlede årsindkomst til at sammenligne forskellige skibe. Der kan jo være store forskelle i det dagetal, som er blevet brugt for at opnå en angivet indtægt. Derfor har vi i vores statistik en kolonne, hvor vi opgiver den daglige indtægt for de dage, skibet er på havet. Denne kan meget bedre bruges som sammenligningsfaktor også med lønninger i andre dele af samfundet. Og bruger man disse tal, får man igen andre resultater.

TV2 bekræfter selv berettigelsen af vores klage.

TV2 fremfører det synspunkt, at det afgørende i

denne sag er, at man har sammenlignet indtægten på notskibe på Færøerne med tilsvarende indtægter i Danmark.

Dette er faktisk det afgørende punkt i indslaget. Man kan selvfølgelig have principielt ret i, at en sammenligning af to ensartede grupper kan illustrere forskellen mellem dem. Men det kommer sandelig an på, hvordan det bliver gjort. Vi kender en del til danske notskibe, og vi tvivler meget på, om de danske tal er rigtige. Men det lader vi ligge i denne sag. Men netop dette argument fra TV2s side bekræfter berettigelsen af vores klage.

Det nævnte indslag giver seeren den opfattelse, at forskellen mellem ligestillede danske og færøske fiskerers indtægt efter skat, d.v.s. de nævnte kr. 332.000, stammer fra den skatteordning, som den færøske fisker har fået. Ud over, at man her viser et fuldstændigt ukendskab til fiskeri, så er dette beviset for, at indslaget ikke har noget som helst med virkeligheden at gøre. Alle med kendskab til fiskeri ved, at der er næppe to skibe og to fiskere, som har den samme indtægt. Indtægten kommer an på mange ting, bl.a. fiskemuligheder, aktuelle fiskepriser, størrelse på skibe, dygtighed, held og mange andre ting. Og da fiskerne modsat andre lønmodtagere bliver betalt i forhold til fangstværdi, er alt dette forhold, som er af afgørende betydning for deres indtægt.

Man kunne nemt have regnet ud, hvor meget skatteordningen betyder i kroner for hver enkelt fisker, da fiskerfradraget er 15% af indtægten, dog maksimalt af kr. 500.000. Skattelettelsen er derfor ca. halvdelen af max kr. 75.000 eller rundt regnet kr. 40.000. Der bliver også påstået i indslaget, at danske fiskere ikke har nogen særordning. Det har de med et fradrag pr dag og max kr. 42.000 for et år. Den fordel som færøske fiskere har i forhold til danske er dermed et fradrag på kr. 33.000, som rundet op giver vore fiskere en ekstra skattelettelse på rundt regnet kr. 20.000.

Alt andet lige kan man derfor sige, at forskellen på godt kr. 300.000 stammer fra de nævnte faktorer,

Klage til TV2

De færøske fiskerers fagforening Føroya Fiskimannafelag har sendt denne klage til redaktionen på TV2:

26. juli 2004

TV2

Redaktionen

Sortedam Dossering 55A
DK-2100 København Ø

Klage:

TV2hetser mod færøske fiskere på falsk grundlag:
Den 20. juli 2004 sendte vi følgende klage til TV2 –nyhederne:

Klage over nyhedsindslag

Undertegnede fagforening for de færøske fiskere vil hermed klage over det indslag, som blev bragt i går aftes i TV2 om de færøske fiskerers lønforhold.

De oplysninger, som blev bragt, har ikke det allermindste med virkeligheden at gøre. Og det er vi kvalificeret til at udtale os om, da det er os, som udarbejder de statistikker, som findes om disse forhold.

Vi kan også konstatere, at disse oplysninger er bragt, uden at nogen fra TV2 har henvendt sig til os om at få oplysninger i dette spørgsmål. Det må derfor formodes, at man slet ikke har haft interesse i at få faktuelle oplysninger, da sådanne næppe har kunnet gavne det ærinde, som TV2 har haft i dette indslag. Vi betragter også dette som en helt urimelig hetz mod de færøske fiskere, hvilket vi ikke vil finde os i.

Vi betragter denne sag med stor alvor, da disse forkerte oplysninger giver danske politikere anledning til på et forkert grundlag at drage andre politi-

mens seeren må sidde tilbage med opfattelsen af, at en færøsk fisker betaler kr. 332.000 mindre i skat end en dansk fisker med samme indtægt på grund af denne fiskers skatteordning, mens det virkelige tal ligger i størrelsesordenen kr. 20.000.

Hvordan skatteordningen reelt virker, kunne TV2 have læst i den omtalte artikel i Berlingeren, som jeres indslag er en udløber af. Derfor har TV2 været i direkte **“ond tro”** i sin præsentation af denne del af sagen.

Intet researcharbejde

Derfor kan man konstatere, at TV2 ikke har lavet det grundlæggende researcharbejde, som er grundlæggende i enhver journalistik, og ikke mindst når der er talen om et emne, hvor man let kan komme til at skade en samfundsgruppes interesser.

Jeg, som må regnes for at være en nøgleperson i denne sag, er ikke blevet kontaktet af TV2. Derimod har man talt med formanden for de danske fiskere, som faktisk ikke har noget med sagen at gøre! Jeg blev trods alt kontaktet af Berlingske Tidende, som var ude i samme ærinde. Dette gav dog nogen balance i deres artikel. Mine to medarbejdere afviser, at de har talt med nogen fra TV2 før udsendelsen. Min ene medarbejder talte i onsdags efter udsendelsen med jeres journalist. Hun var slet ikke sikker på, hvem hun har talt med før og kunne slet ikke nævne noget navn. Det nærmeste hun kom kilden var, at det var “noget med statistik”. Dette sammen med andre ting passer meget godt med, at det er Hagstovan, Færøernes Statistik, hvis direktør også er en nøgleperson i denne sag, som hun har været i kontakt med. Han var også kilde til artiklen i Berlingske Tidende.

Usandhed angående hjemmesiden

Der bliver påstået i den færøske radio af den ansvarlige for udsendelsen, at I har fået at vide af os, at der ikke fandtes nogen endelig statistik for fiskernes indtægter for 2003, og at I er blevet henvist til vores hjemmeside, hvor man ikke har fundet nyere tal end 2001. Derfor har I været henvist til at bruge disse tal. Det kan bevises, at dette er usandt!

For det første er det meget usandsynligt, at dette er en besked, som er kommet fra os. Vi har en

meget ajourført statistik, faktisk den bedste som findes på området. Derfor kan vi allerede ved årsafslutningen give en foreløbig statistik for fiskernes indtægter. Og den endelige statistik foreligger allerede en måned efter. Vi kan allerede nu lave statistik for fiskernes indtægter i første halvår 2004, som i øvrigt viser faldende indtægter i fiskeriet.

Det kan også konstateres, at det er slet ikke tallene for 2001 på vores hjemmeside, som TV2 har brugt. Vores tal for den totale indtægt dette år var i denne opgørelse væsentligt lavere end de endelige tal. Vi pointerer i hver årsberetning, at tallene for indværende år er foreløbige på grund af opgørelsestidspunktet som er ult. desember. TV2 har brugt de **endelige** tal for 2001, som **ikke** findes på hjemmesiden, men som findes i vores årsberetning. Men de har, som nævnt, været nævnt i artiklen i Berlingske Tidende.

Men her har TV2 også handlet i “ond tro”. For i den omtalte artikel i Berlingske fremgår det klart, at der findes tal for 2003, også for notbåde, og de bliver endda nævnt. Det fremgår også af den artikel, at indtægten i 2003 var lavere end i 2001. Men åbenbart tjente det bedst TV2s ærinde at bruge det gamle men højere tal. Her kan tilføjes, at var man gået 2 år yderligere tilbage i tiden ville tallene være halvdelen af dem i 2001, hvilket er typisk for et hvert fiskeri.

Her skal også siges, at hvis I virkelig havde været inde på vores hjemmeside, så ville I have set alle de muligheder, som er for at komme i forbindelse med os både med tlf., fax, og mail. Og har man været inde på vores årsberetning for 2003 og slået op på fiskernes indtægter, så fremgår det helt klart, at der findes statistik om disse. Så i betragtning af, at produktionstiden for dette indslag har været en hel måned, har man haft rigeligt med tid til at undersøge denne her sag ved at kontakte os. Vi ville med glæde have givet de samme oplysninger som i denne redegørelse.

Det skal også tilføjes, at vores hjemmeside er kun på færøsk. Og det må regnes som en umulighed, at en dansk journalist kan dække en side af en sag ved at komme ind på en hjemmeside, hvis sprog man ikke kan forstå! Og har en færøskkyndig været på hjemmesiden så er der i

hvert fald talen om “ond tro”.

Konklusionen er i hvert fald, at TV2 i stedet for at undersøge sagen til bunds har helt bevidst med usandheder, halve løgne, manipulationer og udeladelser serveret historien med en slagside, som gør indslaget til et falsum.

Sætter færøske og danske fiskere op imod hinanden

Det, som jeg desuden synes er meget usympatisk, er, at man prøver at sætte danske fiskere op imod de færøske, som om det er på de danske fiskerers bekostning, at det faktisk har gået godt for de færøske fiskere indtil sidste eller næstsidste år. Disse ting har ikke noget som helst med hinanden at gøre. Det ved alle, som kender til fiskeri. Men det bekræfter vores opfattelse af hensigten med indslaget.

Her viger man heller ikke tilbage for at bruge falsum. I indslaget bringer man en udtalelse fra en fisker, som skal forstås, som om han udtaler sig om den aktuelle sag. Men det færøske TV har afsløret, at fiskereren rent faktisk blev spurgt og svarede på et spørgsmål om den færøske fiskedageordning, som er noget helt andet. Selvom denne del af indslaget ikke har den store betydning bekræfter dette dog de metoder som er blevet brugt.

Plat beskrivelse af bloktilskudet

Beskrivelsen af det danske bloktilskud til Færøerne er ganske plat. TV2 giver det indtryk, at bloktilskudet går direkte til de færøske fiskere, som dermed sættes i en gunstigere situation end deres danske kolleger.

Virkeligheden er, at bloktilskudet indgår i den færøske finanslov som en generel indtægt. Vores finanslov er som andre finanslove sammensat af hundreder, hvis ikke tusinder, af enkelte poster både på indtægts- og udgiftssiden, som hver især har betydning for bundlinjen på finansloven. Man kan diskutere berettigelsen af hver enkelt post, og ville man endelig tage sagen op, er der vel en række poster, man kunne tage op. Det gør man ellers ved den årlige behandling af finansloven, en behandling, som går over flere dage.

Groft sagt kan siges at “bruttoprisen” på fiskernes skatteordning er ca. 2% af finansloven, incl. bloktilskuddet. Og selv om man satte denne ordning direkte i relation til bloktilskuddet, ville det være ca. 10%.

Sættes det til forhold til det samlede danske tilskud til Færøerne er andelen endnu mindre. Så det billede, som TV2 giver, at det er fiskerne, som “løber” med hele bloktilskuddet, er også groft vildledende og forkert.

Dertil kommer, at ordningen også giver indtægter til det færøske samfund. Den betyder nemlig, at færinger, som sejler med f.eks. norske og danske fiskeskibe, vælger at blive bosiddende på Færøerne og dermed betaler skat og andre afgifter til samfundet. Hermed kan vi få en større bredde i vores arbejdsmarked, som vi i høj grad har brug for. Dette var en af hovedbegrundelserne for ordningen.

Selv har vi ganske vanskeligt ved at forstå, at de danske medier nu pludseligt kaster sig over en enkelt af den færøske finanslovs poster på den måde, som det er sket. Der må være noget, som ligger bag alt dette, og det er givet, at her er der en eller anden skjult dagsorden.

Som nævnt har danske fiskere også et særligt skattefradrag. Det samme har norske og islandske fiskere. Og så kan der endda tilføjes, at danske søfolk ombord på DIS-flåden betaler 0 (nul) skat. Dette bliver gjort som en skjult støtte til de danske rederier, hvoraf i hvert fald et af dem er multimilliardær, og Danmarks rigeste! I tillæg har Færøerne, for at sikre beskæftigelsen af færinger, indført den samme ordning. Det betyder, at det færøske samfund afgiver indtægter til fordel for de nævnte danske rederier. Så tingene er ikke så sort/hvide, som der bliver givet indtryk af.

Facit: En hetz mod de færøske fiskere

Facit af denne historie er den kommentar, som bliver afgivet af Kristian Thulesen Dahl, formanden for Folketingets finansudvalg. Og det kan ikke undre, at han svarer således, som han bliver spurgt og sådan, som han får præsenteret sagen. Man får næsten kuldegysninger af hans synspunkter, som bliver opfattet som hån af de hårdtarbejdene færøske fiskere. Disse føler sig som gruppe udnævnt som syndebukke for de danske fiskerers genvordigheder.

Og hans synspunkter får lov til stå alene. Det siger også noget om den presseetik, som ligger bag, og derfor er TV2 den hovedansvarlige for denne hetz mod vore fiskere.

Brud på presseetiske regler

Kort sagt kan siges, at TV2 i dette indslag har brudt følgende presseetiske regler:

Korrekte meddelelser:

Det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives er korrekte.

Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt.

Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende.

Angreb og svar bør, hvor det er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde.

.....

Berigtigelse af urigtige meddelelser skal finde sted på redaktionens eget initiativ, hvis og så snart kendskab til fejl af betydning i de bragte meddelelser indgår. Berigtigelsen skal fore-

tages i en sådan form, at læserne, lytterne eller seerne får klar mulighed for at blive opmærksom på berigtigelsen.

Vi betragter denne sag med allerstørste alvor. Derfor er det vores krav og forventning, at man retter budskabet i dette indslag i overensstemmelse med pkt. 7 i de citerede regler.

Med souschefens udtalelse til den færøske presse, hvor hun på forhånd frikender dette indslag vil vi også offentliggøre denne redegørelse, så den ikke ender “under gulvtæppet”.

Den vil blive lagt ud på vores hjemmeside www.fiskimannafelag.fo

Vi mener med dette at have oplyst sagen så godt som det lader sig gøre.

Med venlig hilsen

FÆRØERNES
FISKERFORENING

Óli Jacobsen

Vit hava útgerðina til trol- og nótaflotan

- Flóútról
- Botntrol
- Rækjutrol
- Snurpunótir

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 444 246
Telefax 444 579

Tórshavn:
Viðarnes
100 Tórshavn
Telefon 354 391
Telefax 313 319

info@vonin.com - www.vonin.com

Kæran til TV2: Hvat er tað, sum gongur fyri seg?

Aðra staðni í blaðnum endurprenta vit kærana, sum Føroya Fiskimannafelag hevur sent til donsku sjónvarpsstøðina TV2 um tíðindaflutningin um skattin og inntøkurnar hjá føroyskum fiskimonnum.

Vit hava roynt at lýst málið so væl, sum tað kann gerast fyri at sleppast kann undan nýggjum søgum av sama slag, og eisini fyri at fáa eina so breiða kunning um hetta málið, so at ein og hvør kann skilja, hvat hetta veruliga snýr seg um.

Vit hava kunnað allar lyklapersónar í donsku politisku skipanina um málið. M.a. er tað sent til donsku flokkarnar á fólkatíngi. Ein svaraði beinanvegin aftur, at teir mettu frágreiðinga hjá okkum at vera "veldokumenteret og overbevisende".

Skal ein samandrátur gerast av TV2 málinum, so kann sigast, at lýsingin av skattaskipanini hjá føroyskum fiskimonnum er at meta sum beinleiðis falsan. Heldur enn at greiða frá skipanini, sum hon er, og síðan sammeta hana við ta skipan, sum er galdandi fyri danskar fiskimenn, verður ein uppseting gjørd, sum skal geva síggjarunum ta fatan, at føroyskir fiskimenn fáa kr. 332.000 í skattalætta sammett við tilsvarandi danskar fiskimenn. Hetta er eitt tal, sum einki samband hevur verið veruleikan.

Ein beinleiðis útrokning hevði víst at í mun til danskar fiskimenn, sleppa okkara fiskimenn hægst kr. 20.000 lættari í skatti vegna ta skattaskipan, sum er galdandi fyri føroyskar fiskimenn í mun til ta donsku. Hjá teimum flestu er talið minni, so miðaltalið liggur langt undir umrøddu tal. Hetta er so villeiðandi, sum tað kann vera.

Tað næsta, sum verður gjørt, er, at gera upp inntøkurnar hjá føroyskum fiskimonnum á ein hátt, sum einki samband hevur við veruleikanum. Taka vit samlaða dekkarapartin hjá føroyskum "store både", verður úrsliðið hetta:

Miðalinntøkur hjá føroyskum fiskimonnum í 2003

Her vísa vit ársinntøkur-

nar fyri teir stóru bólkarnar av fiskimonnum. Uppgerðin sigur tó einki um inntøkurnar hjá teimum einstøku fiskimonnum, tí sum høvudsregla eru skipini so nógv dagar í sjónum, at eingin er við allar túrarnar.

Men uppgerðin kann prógva, hvussu eftirfarandi tøluni hjá TV2 eru.

Tøluni eru hesi:

Skipslag	kr.
Djúpvatnstrolarar	430.539
Partrolarar	330.137
Isfiskalínuskip	358.491
Nótaskip	824.019
Garnaskip	321.237
Rækjuskip	327.815
Flakatrolarar	484.473
Miðal	439.530
Avrundað til	440.000

Seta vit skattin til 35%, sum er á leið tað talið, ið TV2 hevur nýtt, verða tá kr. 286.000 eftir. Hetta skal sammetast við tær kr. 664.000, sum TV2 upplýsti.

Her er enntá "Næraberg", sum er størsta skipið av øllum, ikki tikin við. "Næraberg" umboðar annars tær lægstu inntøkurnar.

Endamálið við hesum tølum er at skapa eina øvundsjúku í Danmark, sum skal taða fyri illvilja móti føroyingum og føroyskum fiskimonnum. Samstundis skulu føroyskir og danskir fiskimenn setast upp ímóti hvørjum øðrum. Teir donsku skulu fáa ta fatan, at tað eru føroysku fiskimenninir, sum eru orsökkin til ta vánaligu støðuna, sum teir donsku fiskimenninir eru í.

Grundað á hesa hópisleysu lýsingina av umstøðunum hjá føroysku fiskimonnum verður komið til ta niðurstøðu, at orsökkin til at føroyskir fiskimenn eru dupult so væl fyri sum teir donsku, er danski blokkurin, sum føroyskir fiskimenn stinga í egnan lumma, og tí eigur hetta at fáa avleiðingar fyri blokkin. Í klaguni til TV2 verður víst á, at einki grundarlag er fyri hesum sjónarmiði.

Føroyskir fiskimenn syndabukkar Tað, sum fiskimenn hava grund til at øtast yvir, er, at hóast ein og hvør fíggiarlóg er sett saman av hundradum, kanska tús-

indum av ymiskum upphæddum, so verða júst fiskimenn hongdir út sum syndabukkar í samfelagnum. Hetsurin, sum verður førdur, minnir nógv um reina forfylging.

Vit viðurkenna fult út, at fólk hava aðra hugsan um hetta málið, enn hana vit sjálvir hava. Men vit mugu hava loyvi til at vænta, at almennir myndugleikar nýta undirbygdar grundgevingar í einum slíkum máli. Og vit hava víst á, at hetta als ikki verður gjørt. Her kunnu vit vísa til tað vit hava skrivað um grundgevingarnar hjá búskaparráðnum.

At hava sakligar grundgevingar royna vit at hava, og vit góðkenna ikki, at fiskimenn ella sjómenn skulu vera nakar serligur trupulleiki í fíggiarlóg- ella skattasamangangi.

Bíløgð sjónarmið! Eitt er, at slíkt kjak fer fram í Føroyum. Men hvussu í víðu verð kann tað vera, at kjakið knappliga tekur seg upp í Danmark á einum slíkum ósákligum grundarlagi, sum vit hava sæð, serliga í

Færøsk konsekvens

Færøernes finansminister Bardur Nielsen er træt af at høre på Kristian Thulesen Dahl, der er folketingsmedlem for Dansk Folkeparti og formand for Folketingets finansudvalg. Kristian Thulesen Dahls brødre i forhold til færøernes finansminister består i, at han øjensynligt har vovet at blandet sig i færøsk økonomi.

Der er sikkert mange i dansk politik, der følger med Baldur Nielsen, fordi de også tit og ofte kunne ønske, at Thulesen Dahl lukkede munden mere i end op. Ikke mindst fordi de fleste på Christiansborg kender til hans skarpe tunge i debatter, som han forbereder sig grundigere end de fleste på.

I dette tilfælde har den energiske og dygtigt

populistiske Thulesen Dahl løbende stillet krav til den færøske økonomi som betingelse for fortsættelsen af det betydelige danske bloktilskud til øerne - på over 600 mio. kr. om året.

Senest har det bl.a. generet danske fiskere, at en skattelettelse til deres færøske kolleger betyder, at de tjener betydeligt flere penge, end de selv har mulighed for.

Det bør ikke kunne undre den færøske finansminister, at økonomisk overskud i Færøerne, der bruges på denne måde, vil blive brugt imod dem af de mange, der ikke mener, at pengene fortsat skal flyde fra Danmark til Færøerne.

Tað virksemini sum er umrøtt í samband við TV2 málið virkar eftir ætlan, soleiðis sum tað sæst í hesi oddagrein í Holbæk Amts Venstreblad. Tað sæst, at boðskapurin er móttikin júst sum ætlað, og hetta er ein góð grundgeving fyri at fáa sett eina kanning í verk, um her er talan um sjónarmið, sum meira ella minni eru "bíløgð" í Føroyum.

Vit vita eisini, sum víst á í seinasta blaði, at hansara undanfærsla um, at umrødda blað hevur fingið talupplýsingar í greinini á heimasíðuni hjá Føroya Fiskimannafelag, ikki er í samsvar við sannleikan. Slíkt plagar ikki at vera tekn um reint mjøl í posanum.

Her er í hvussu er okkurt, sum ikki er komið fram í ljósið. Hevði í minsta lagi "onkur" ásanna, at málið á hendan hátt er komið á skeiva kós, kundu vónir verið um, at dysturin fór at koma aftur á heimavøll. Men slík ástanna er eftir øllum at døma langt burtur. Og tí kundu vit rokna við endurtøku, og tað er eisini júst tað sum er hent.

javnvág á fíggiarlógina.

Tí skuldi ein trúð, at allir flokkar høvdu áhuga í ikki at góðtaka eina slíka uppílegging í hesi mál. Og hendir tað kortini má kortleggjast, um henda er meira ella minni bíløgð úr Føroyum. Tað er meira og meira sum bendir á hetta, men skuldi tað kortini ikki verið so, átti tað eisini at verða staðfest.

Oskarsson og Thulesen Dahl identisk sjónarmið Tað seinasta, sum er komið fram í málinum, er ein grein í Dimmalætting 28. juli. Her hevur Leif Jacobsen, limur í Minoritetspartiet, eina lýsing av innslagnum, sum tað varð sent í TV2, og her tekur

fiskere forfordeles med danske skatteyderes penge som grundlag. Det gjorde han ud fra en økonomisk vurdering...."

Tað áhugaverda í hesum er, at henda útsøgnin kundi verið togað úr tonnum á Kristian Thulesen Dahl. Ella er tað øvugt! Tað kann ein og hvør ímynda sær.

Hetta er annars tann mest ítøkiliga ábendingin um, at henda roynd at øsa danir, saman við hótanini hjá formanninum í donsku fíggiarnevndini, veruliga hevur sín uppruna í Føroyum.

Tað, sum vit eiga at leggja til merkis er, at Herman Oskarson brúkar somu grundgevingar, sum Kristian Thulesen Dahl, at henda "forfordeling" av føroyskum fiskimonnum verður goldin av "danske skatteyderes penge", og nú verður hetta kamuflerað sum eitt búskaparligt sjónarmið.

Sum vit hava víst á í kæruni, er hetta ein grov manipulation og villeiðing. Tað eru fleiri hundradum um ikki túsind postar í eini fíggiarlóg, og blokkstuðulin kann ikki "kannast" einum av hesum postum meira enn øðrum.

Hetta kann í hvussu er ikki á nakran hátt sigast at vera eitt búskaparligt sjónarmið. Hetta er eitt politiskt sjónarmið sum er eyðkent fyri Dansk Folkeparti og ...

Tí vilja vit venda aftur til tað sjónarmið, sum vit hava ført fram fyrr, at tað eigur at verða kannað av óheftum keldum, um formaðurin í Búskaparráðnum hevur hildið seg til tær heimildir, sum hann hevur í hesum starvi við teimum avleiðingum, sum hansara virksemini hevur havt við sær.

Tíðindi

TV2 stendur við sítt í innslagnum um sjómannafrádráttin
 mikudagur, 21. juli 2004 23.29 - Innland

TV2 heldur fast um, at tað stóðin segði um samanberingina av føroyskum og donskum fiskimannainntøkum og um føroyska sjómansskattin, er rætt. - Men vit kundu verið greiðari í innslagnum og sagt at talan ikki var um allar føroyskar sjómenn, sigur Lotte Mejlhede, varatíðindastjóri á TV2 tíðindunum, um innslagið, ið stóðin vísti mánakvöldið.

Tøluni, ið TV2 gongur út frá, eru frá 2001, tí stóðin sigur seg ikki hava fingið nýggjari tøl enn tað, tá innslagið varð gjørt. Sagt verður, at tøluni eru fingin av heimasíðuni hjá Føroya Fiskimannafelag.

Lotte Mejlhede segði seint seinnapartin, at síðani Útvarpið tosaði við hana, er ein almenn klaga komin um tíðindini mánakvöldið. - Tí má TV2 taka eina aðra støðu og svara hesi kæruni, sigur Lotte Mejlhede.

Hugburðurin hjá TV2 er ikki at taka feil av. Men trupulleikin hjá stóðini er, at tey tøl, sum hon sigur seg hava fingið á heimasíðuni hjá FF, als ikki eru har.

sendingini hjá TV2. Tað kann ikki vera so løgið, um vit halda, at hetta má vera komið úr Føroyum. Eitt slíkt mál kann ikki koma úr leysari luft til danskar fjølmiðlar, uttan at onkur stendur aftanfyri.

Vit vita, at formaðurin í Búskaparráðnum hevur verið kelda til eina grein í Berlingske Tidende fyrst í juni við sama boðskapi.

Politiska skipanin skuldi heldur ikki kunnað livað við hesum. Hon má t.d. meta útsøgnina hjá Kristian Thulesen Dahl, formanni í donsku fíggiarnevndini, sum eina óviðkomandi danska uppíblending í innanhýsis føroysk viðurskipti. Tað liggur jú í blokkinum, at vit hava sjálvræði á fíggiarlókinum, og at tað er okkara eigna ábyrgd at fáa

hann eisini okkurt við, sum ikki varð endurgivið í føroysku sendingini um hetta sama mál.

Tað, sum er sera áhugavert, er fylgjandi:

Derefter bliver formanden for Færøernes Økonomiske Råd præsenteret, speakeren siger:

"Formanden for det økonomiske råd, Hermann Oskarsson, påpegede det urimelige i, at færøske

Fyrri partur av frásøgn hjá Andrew Godtfred:

Upplivdi illveðrið, sum beindi
fyri “Lauru” og “Immanuel”At taka úr
blaðnumSíðurnar 9,
10, 15 og 16
kunnu takast
úr blaðnum

Vit hava hitt Andrew Godtfred á máli. Andrew er ættaður úr Vági og er 90 ára gamal. Hann og Mia, sum eisini er 90 ára gomul, hava seinastu mongu árinu búð í Havn.

Um Andrew kann sigast, at hann er ein partur av okkara fiskivinnusøgu. Lutvíst vegna egnar royndir á sjónum, og lutvíst tí hann var føddur inn í eitt kent reiðaravirki í Vági, nevniliga A/S J.A. Godtfred, sum Johan Andreas Godtfred, vanliga nevndur Dias á Heyggi, átti.

Vit eru fegin um at hava fingið hesa frásøgn, sum so sanniliga eisini er eitt íkast til okkara fiskivinnusøgu.

Í dag prentað vit 1. part av frásøgnini hjá Andrew.

Hjúnini Kristina og Johan Andreas Godtfred.

Pápi mín kom av Heyggi í Porkeri. Hann æt Johan Andreas Godtfred og var føddur í 1879. Hann var vanliga nevndur Dias. Mamma mín var eisini úr Klovanum og æt Kristina Magnussen.

Tá pápi var 9 ára gamal, fór hann at rógva út við pápa sínum Johan á Heyggi, ið var bóndi og stak góður útróðrarmaður. Dias sat í sjálvdrátti, so hann ikki, sum smádrongur, skuldi taka part frá hinum. Tað gekk ógvulig væl hjá honum at fáa fisk. Tá hann var 10 ára gamal, hildu hinir menninir, at hann átti at fáa part sum hinir, tí hann stóð einki aftanfyri teir vaksnu at fiska, so longu tá hevur bragdað í honum.

Pápi fór til skips 14 ára gamal við “Jeanette” og var við har í tvey ár. Seinna árið var pápi triðjuestur at fiska. Í 1897 og 1898 var hann við “Sildberanum”, og var hann bestur at fiska bæði árin. Tað var hann eisini, tey árin hann fílaði. Hann tók skiparaprógv í 1900 og førði seinni “Albert Victor”.

Hann bygdi hús í Porkeri og búði har til 1909, men tá hann fór at føra skip hjá Garðamonnum, bygdi hann hús í Vági, tí tað var høgligari. “Albert” var fyrsta skipið, hann førði, og síðani komu “Johanna” og “Havgásin”. Sum skipari var hann øll árin bestur at fiska.

Í 1913 keypti hann sjálvur skip, ið hann nevndi “Kristina” eftir konuni. Hann fór eftir skipinum

Andrew sum ungur navigatørur.

sama dag, sum eg var føddur. Hann hevði leigað ein Garðabát at fara til Íslands við manningini. Eg minnst lítið til “Kristinu”. Eg minnst, at eg einaferð var umborð sum smádrongur, tá teir málaðu “Kristinu” uttanborða. Eg misti teir burtur viðhvørt og varð so ræðslusligin, til eg fann út av, hvar teir vóru.

“Kristina” var nógv besta skipið í Føroyum øll árin pápi hevði hana, og hon fiskaði betri og betri fyri hvørt ár, sum gekk. Í 1915 fekk hon 850 skippund, í 1916 fekk hon 950 skippund og í 1918 fekk hon 1050 skippund. Hetta var

eisini umtalað í bløðunum. Í 1918 skrivaði Suðuroyablaðið Føroyatíðindini m.a.:

Den energiske kaptajn Godtfred, hvem et ... Held har fulgt i mange Aar, og hans dygtige Mandskab, har efter hvad der forlyder, efterlignet Fransk-mændenes Fangsmaade, idet de ikke blot nøjes med Bundfiskeriet, men forstærker at finde Fiskene paa Forskellige Dybder, en Fremgangsmaade, der giver forbavsende Resultatet paa ganske kort Tid.

Spurt verður í blaðnum, hvør ið mundi fara at sláa metið hjá “Kristinu”. Kan-

ska fór tað at vera “Kristina” sjálv! Og rætt var, tí í 1919ingu teir 1455 skippund.

Aftaná hetta fiskaði pápi ikki nógv, tí heilsan fór at bila. Hann var síðani heimamaður og róði út øll árin, til hann var langt uppi í 80'unum. Hann doyði í 1968, tá var hann 88 ára gamal.

Seinni keypti Kjølbro “Kristinu”, men hon gekk burtur árið eftir. Eg havi hoyrt, at Kjølbro mundi farið av knóranum tá, tí hon var ikki tryggjað.

Passaði motor 14 ára gamal

Eg gekk í skúla og tað gekk bara heilt væl. Eg fór úr 2. flokki í 4. flokk, men eg minnst ikki aftur, um tað var tí, at eg dugdi so væl. Lærarar í Vági tá vóru Poul Næs, hann var yvirlærari, Elspa á Økrum, Thomas Nygaard, sum var av Eiði og Zacharias Sørensen. Eg gekk trý ár í millumskúla, men so helt millumskúlin uppát, og eg slapp ikki víðari. Tá var eg eisini so mikið gamal, at eg fór ikki í nakran annan skúla.

Tá eg var 14 ár, fór eg at rógva út við pápa mínum. Vit róðu út við snøri. Tað var nógvur fiskur at fáa. Eg róði eisini út við “Judith”, innstalleringinum hjá pápa. Men við hvørt róði eg eisini út við deksbátum. Vit avreiddu í Vági, og pápi keypti fiskin, sum var flaktur og saltaður.

Pápi mín fór einaferð niður, tað var tá “Norðfarið” stóð í ger, og eg helt fram at rógva út, tí eg dugdi at passa motor-

in, hóast eg bert var 14 ára gamal. Vit avreiddu á Gørðunum. Ein dagin kemur Magnus á Gørðunum, stjórin, oman á brúnna. Hann hevði hoyrt, at skipiniingu sild og segði, at hann fór beinanvegin at senda “Merkur” út at fiska sild. Tá reisti eg meg upp beinanvegin og segði: “So sleppi eg við!” Hann bara harkaði, men hann tók meg upp á orðið, tí dagin eftir sendi hann boð eftir mær og spurdi, um eg meinti tað í álvara. Jú, tað gjørdi eg. Hann spurdi, um eg kendi nakran annan ungan drong, sum eg kundi biðja komið við. Jú, segði eg. Eg kendi Hans hjá Edvard á Selatrað. Eg fór so at biðja hann koma við eisini, og hann játtaði.

Fyrsta túrin fóru vit út á Suðuroya Bankan. Har finguvit onga sild. Síðani fóru vit á Nólsoya Bankan, men finguheldur onga sild. Haðani fóru vit á Fugloyar Bankan, men framvegis finguvit onga sild. Men so fóru vit inn á Funningsfjørð, og har finguvit sild. Vit vóru burtur í umleið ein mánað tilsamans. Vit finguvit 200 tunnur, og eg fekk 50 oyru av hvørji tunnu. Sildin varð koyrd heil í salt, men fyrst varð hon kvørkrað. Og hetta var í 1928, tá eg, sum 14 ára gamal, var mín fyrsta túr til skips.

Lumpaði læknan

Í 1929 var eg niðri eftir “Norðfarið”, sum pápi hevði latið byggja í Fredrikssund til son sín og beiggja mín Johan, sum gekk á stýrimansskúla á

Fanø. Skipið var 154 brt. og kostaði kr. 120.000. Tá vit komu heim við henni, var eitt tons av koli ov nógv umborð. Hetta skuldi fáast í land, og tað var bara ein bilur í Vági, ið kundi koyra tað, og tað var Garðabilurin. Posarnir vóru toppaðir so høgt uppi í lastini á bilinum, har eg og ein leyningur eisini vóru, at tá bilurin dreygaði vestur av keiuni vórðu vit tveittir á keiuna. Tann, sum koyrði, var Dorius. Hann var ættaður úr Norðragøtu, og var ein teirra, sum stovnaði Føroya Fiskimannafelag. Hann koyrði fyri teir á Gørðunum í eini 50 ár. Leyningurin slapp væl frá tí, men eg fekk skaða í knæið, og dr. Rasmussen (seinni Waag) noktaði mær at fara við “Norðfarið” hendan fyrsta túrin. Tit kunnu ætla, at eg var forharmaður.

Tá lækni varð heintaður til ein sjúkling, vildi læknin dagliga vita, hvussu sjúklingurin hevði tað. So ein dagin, tá einir átta dagar vóru farnir, var eg so frægur, at eg fór upp og út. Eg passaði mær kortini at vera heima, tá læknin kom at vitja. Men ein dagin gloymdi eg tað, og so visti læknin, at væl mundi standa til.

Eg gekk mær vestur á Garðarnar, og royndi at sleppa við trolaranum “Royndini”, og tað eydnaðist. Læknin var ikki firtin, men hann mælti mær til at nýta elastikbind um knøini.

Hetta var í 1929 og var eg við “Royndini” til út á heystið. Eg fylti 16 ár á

Framhald á næstu síðu

“Norðfarið” fer av bakkastokki í Frederiksund í 1929.

“Norðfarið” liggur her við Løðhamarsbrúgv í Vági, áðrenn hon varð umbygd.

heimferðini. Saman áttu fleiri av reiðarunum í Vági “Royndina” - pápi var ein teirra. Skipari var Jacob Nielsen úr Nólsoy. Tað gekst væl at fiska. Vit vóru á saltfiskaveiðu. Hóast “Royndin” var trolari, róðu vit eisini út við bátum, og var hetta í Grønlandi. Tað var sera trupult at royna í Grønlandi, tí har var so torført at fáa útgerð, eisini vegna politiskar forðingar. Tá vit komu heim, var ikki meira av koli eftir,

enn tað sum lá á banjara-num.

Við “Norðfarinum” Árið eftir fór eg við “Norðfarinum”, og róðu vit eisini út við bátum í Grønlandi. Johan bróður var skipari. Hann var rokskipari, og hann var eisini ein góður lærumeistari.

Vit fiskaðu eisini nógv. 1931 var fyrsta árið, at eitt skip hevði fingið 100.000 fiskar. Men tað kom kortini ikki so nógv burtur úr

figgjarliga. Hetta var jú ringasta tíð við heimskreppu og øllum tí, sum harvið fylgdi. Vit fiskaðu eina ferð uppí hana í Grønlandi, og fóru inn í Føroyingahavnina at landa. Vit landaðu alt sjálvir, og tóku alt umborð aftur, og vit fingi bert 100 kr. í part.

Útróðurin var strævin. Tað var felags fiskarí í Grønlandi, sum var tað øvugta av tí vanliga sjálvdráttinum. Vit høvdu seks

tímar frívakt um dagin. Arbeiðið var skipað soleiðis, at nakrir vóru við bátinum, meðan aðrir arbeiddu undan umborð. Bátarnir kundu gott fáa uppí fleiri ferðir um dagin og fóru so avstað aftur. Og tað var róð á tann hátt, sum vit greiddu frá í FF-blaðnum herfyri um “Ellu”.

“Norðfarið” hevði motor - ein Tuxham 80/96 hest-ar. Sum nýbygt skip var “Norðfarið” eitt tað fremsta skipið í flotanum tá. Hon var bygd eins og ein slupp.

Eg fór at læra til motorpassara veturin 1931/32 og tað árið var eg smyrjari.

Tá “Laura” og “Immanuel” fórust Eg hevði gingið ein vetur á motorpassaraskúla, og kundi nú vera smyrjari. Tað var hetta árið, tá “Laura” og “Immanuel” gingu burtur við mann og mús. Við “Immanuel” var tann tá nývaldi formaðurin í fiskimannafelagnum Hans Jacob Havstreym. Hann varð umrøddur í blaðnum í samband við 100 ára føðingardagin.

Vit høvdu verið heima - fóru heim 23. mars 1932 við 700 skippundum, og vit vóru á veg yvir aftur til Íslands. Veðrið var framúr vánaligt. Eg var staddur í maskinrúminum og hevði júst fingð lensupumpuna at taka við aftur aftaná, at hon hevði verið typt av træspønum, sum komu í ventilarnar, og sum stav-aðu frá byggingini av skipinum. Akra-Petur var motorpassari ella 1. meistari.

Tá fingi vit ein slíkan sjógv at eingin kloddi var eftir á skipinum uttan miðseglið. Tað brast so hart í henni, at onkur helt, at síðan var slogin inn, og at vit fóru at søkka, men so galið var tað kortini ikki.

Brotið slongdi skipsbátin tvørtur um skipið og til sjós, og sprongdi í ferðini lúnningarnar uppav. Øll skottini stóðu í lastini, men saltið var tveitt yvir í annað borðið, so skipið fekk slagsíðu. Í lastini var ein tóm krubba, og har stóðu allir spakarnir. Tóma krubban var nú fylt við salti, so fólkið mátti fara í

lastina við tallerkum, pottalokum, fjalum og berum hondum fyri at fáa skipið á rættkjøl aftur. Skaðin á hetta, bert trý ára gamla skip, var so stórur, at vit vendu við og fóru heim-aftur.

Eitt brot kom afturat, sum legði “Norðfarið” sker flata, og tá væntaðu vit ikki, at hon reistist aftur. Stórseglið fylltist við sjógvi og helt lúnningini í vatn-skorpuni. Tá gjørdi Magnus Veihe í Porkeri tað bragd, at hann fór við lissu um miðjuna út á seglið, har tað lá niður í sjógvin, og við flekiknivi fekk hann skorið hol á seglið, so sjógvurin rann út, og skipið rættaði seg aftur.

Stýrihúsið fór ikki, men allir rútarir fóru. Tað var ein kappi í maskinrúminum upp í stýrhúsið, og nógvur sjógvur kom niður, og tvær fjarar av dúrkinum í stýrihúsinum komu sendandi niður í maskinrúmið. Men lukkutíð raktu tær ikki oljurørið og motorurin steðgaði ongantíð.

“City” og “Havgásin” vóru eisini á hesum leiðum, men eg veit ikki um onnur skip. Tey vendu eisini aftur vegna skaðan, tey fingi í illveðrinum. Eg havi annars hoyrt, at annað av skipunum “Laura” ella “Immanuel” hevði ein stakk av fiski á dekkinum. Tey vóru nevniliga á veg heim. Tey vóru tískil so tung í sjónum, og vóru verri fyri enn vit vóru.

Um “Norðfarið” kann verða skoytt uppí, at teir í 1945 vóru tveir ísfiskatúrar í Grønlandi, sum var sera sjálðsamt tá. Hetta var í juni mánaði. Tann fyrra túrin fingi teir uppí eftir hálvum fimta sam-døgri, og tann seinna eftir átta samdøgum. Tá vóru teir annars inni í Holsteinsborg, og tí var “Norðfarið” fyrsta skipið úr Europa, sum var inni har eftir kríggið. Tað kann verða nevnt, at “Norðfarið” endaði sum ídnaðarskip, sum tá var ein nýggj veiða seinast í 60-unum og fyrst í 70-unum. Eiler Jacobsen hevur nógv at siga frá um “Norðfarið” og Johan Godtfred í bókum sínum, sum nýliga eru komnar út.

Fjølbroytt virkseimi Pápi átti “Norðfarið”, “Marshall”, “Silver Spray” og “Norðheim”. Hann turkaði eisini fisk og hevði handil. Ein handil mátti eitt reiðari hava fyri at fáa tað at hanga saman. Menninir, sum vóru við skipunum, keyptu fyri hýruna. Soleiðis var tað tá, tá lítið var av reiðum peningi. Sigast kann, at pápi var

ein av teimum smærru reiðarunum í Vági tá. Seinni fekk reiðarið sær onnur skip, sum t.d. trolaran “Rádna”. Hetta var ein av teimum vánaligu íløgnum, sum nógvir gjørdur eftir kríggið, og gjørdi hetta eisini enda á fyrirtøkuni.

Tað kann eisini verða nevnt, at tá Sjóvinnubankin varð stovnaður í 1932, var pápi størsti partaeigarin eftir løgtingið og skiparafelagið.

Gjördist motorpassari og skipsførari Í 1933, tá eg hevði gingið ein vetur afturat á maskin-skúla, fór eg at passa motorin á “Norðfarinum” sum 1. motorpassari. Tað var hetta árið, vit brutu krumtappin. Vit royndu at fiska 14 dagar aftrat við ongum motori, og fóru so heim. Tað var heppið, at vit fóru heim tá, tí vit høvdu so góðan byr heim. Vit fingi ein nýggjan motor, sum var størri enn tann gamli. Gamli motorurin hevði einki millumleigi. Allir Tuxham motorarnir høvdu tað við at brotna. Men hesin nýggi motorurin, sum eisini var ein Tuxham, hevði millumleigi. Hann var 140/-150 hestar og tískil størri enn tann gamli.

Tá vit vóru royndartúr við nýggja motorinum, hoyrdu vit eitt gleps í sylindaranum, so vit settu tendringina niður. Glepsið fór burtur í fyrsta umfarið og dagin eftir sigldu vit. Tá vit komu nakað vestur um Føroyar, kom glepsið aftur. Eg setti so tendringina enn longur niður, men tá fekk eg ov lága tendring. So tók eg stemplið upp og reinsaði tað. Tá var ljóðið burtur í einar tveir dagar, men so kom tað aftur. Eg royndi aftur og fekk stemplið so langt upp, at eg fekk ringarnar av. Ein bjálki stóð fyri, so eg fekk tað ikki heilt upp. So kappaði eg av ringinum, men tað segði tað sama. Eg hevði stemplið uppi fjórðu ferð, tá vit komu vestur á Kappan. Tá tók eg fílin og fílaði omanav ringinum. Tá var í lagi. Síðan gekk motorurin sum ein klokka.

Á sumri 1935 fór eg av “Norðfarinum”. Eg fór uppá stýrimansskúla. Eg hevði ikki nóg mikið av siglingstíð, so eg mátti søkja um undantaksloyvi, soleiðis, at eg kundi taka restina av siglingstíðini seinni. Eg lærði um veturin, og fór burtur um summarið fyri at fáa siglingstíð. Tá var Jens Pauli í Dali, stjóri á sjómans-

Framhald á síðu 15

Fýra garpar umborð á einum dampara í Grønlandi: Magnus Dahl á Gørðunum undir hatti, Petur Otto Ellingsgaard, Dias á Heyggi og Tummás P. Nielsen.

Tað gongur fyribils (vónandi) aftur á í Svínøi: Men treytin er ein veruligur útoyggjapolitikkur

Aftur í summar hava vit verið á ferð í Svínøi og Fugloy. Gjøgnum árin hava vit havt nógvar frásagnir úr Svínøi, eins og vit eisini hava vitjað nógvar av teimum smærru bygdunum í landinum. Fyri nøkrum árum síðani vóru vit eisini ein túr í Fugloy, og hava vit aftur í ár verið her í sambandi við ferðina í Svínøi.

Í hesum blaðnum kemur frásøgnin úr Svínøi og í komandi blaði fara vit at hava eina frásøgn úr Fugloy. Hann, ið skrivur hetta, hevur seinastu 25 árin verið í Svínøi nærum á hvørjum ári og hevur á tann hátt kunnað fylgt við gongdini í bygdini.

Sigast kann, at tað hevur gingið upp og niður. Fyri 25 árum síðani stóð ikki serliga væl til í bygdini. Skúlin var stongdur, tí har vóru eingi børn, og má tað sigast at vera ein

Svínøi er ein stak hugnalig bygd.

góður mátistokkur fyri framtíðarútlitini í bygdini. Men so fór nakað at henda. Ung hjún komu til

bygdina og børn byrjaðu at koma til verðina. Hetta førði so aftur við sær, at skúlin lat upp aftur og har

gingu upp móti 10 børnum. Hetta var ikki nógvi í mun til onkuntíð fyrr, men kortini...

Samstundis gjørdust útlit fyri arbeiðsplássum. Ein nýggjur bátahylur varð bygdur, og hetta skuldi gjørt tað møguligt at drivið útróður, nú tað ikki varð so langt til bestu fiskigrunnarnar í landinum, og møguleiki var kanska eisini fyri at fáa virka fiskin á landi. Samstundis fingust til vega vinnulig arbeiðspláss við teirri nýggju smoltstøðini, sum tá varð bygd og fólk fluttu til bygdina, og skuldi hetta verið gott grundarlag fyri framtíðini.

Alt broyttist til tað verra

Men eftir stuttari tíð er alt broytt. Eitt er, at nógvi av teimum gomlu fólkunum er flutt av bygdini ella eru deyð - hetta er lívsins gongd - men verri er, at tær flestu barnafamiljurnar eisini eru fluttar av bygdini. Hetta hevur havt við sær, at skúlin bert partvís hevur verið opin seinasta skúlaárið. Samstundis er tað hent, at smoltstøðin er latin aftur. Tað merkir so, at tey, sum arbeiddu har, eru flutt, og nú er so at siga einki arbeiðspláss eftir í bygdini undantikið postavgreiðsla, avgreiðsla av samferðslu, viðlíkahald av vegum og heimahjálpi. So sigast kann, at bygdin koyrir upp á lægsta bluss.

Í dag búgva tískil bert heilt fá fólk í Svínøi, og samfelagið er sett ártíggir

ger tað heldur ikki liviligari hjá bygdafólkinum.

Hetta er sera stórt spell, tí oyggin er vøkur, og her skuldi verið liviligt at búð. Spurningurin er, hvat gekk galið, samstundis sum so nógvi verður tosað um útoyggjanevnd, -álit, -felag, -fulltrúa, -landsstýrisman og -skrivstovu.

Ov nógvi tos....

Ein trupulleiki er vist tann, at ov nógvi verður tosað og ov lítið verður gjørt. Tað eru tvinnar fortreytir, sum í hvussu er skulu til, fyri at fáa fólk at stóðast. Ein er møguleikin fyri at fáa arbeiði, og hin er møguleikin at sleppa til og úr oynni. Verður hetta seinasta loyst, so lættir hetta eisini um møguleikan at fáa arbeiði í nærmasta stórplássi.

Í Svínøi siga tey, at samferðslumøguleikarnir eru batnaðir nakað, síðan út-

Ein smoltstøð er eitt stórt arbeiðspláss í eini slíkari bygd. Nú liggur hon still. Og er hetta ein vanlukka fyri bygdina.

Ein nýggjur bátahylur skuldi verið eitt gott grundarlag fyri at fáa nakað burtur úr sjónum. Sum er, er hetta nærum ein burturspilt iløga, tí her er neyvan bátur við fiskiloyvi. Tað hevði tí ið hvussu er verið eitt gott "signal", um bátar í slíkum bygdum kundi fiska, sum teir vildu uttan loyvi.

Sólva er ein av teimum fáu ungu í bygdini. Men hon gongur í skúla á Kambsdali, og tá ber ikki til at búgva heima. Spurningurin er tí eisini, um ein slíkur ungdomur hevur nakað at venda heim aftur til. Beint nú er summarferia og Sólva beinir fyri ókrúti fram við vegnum.

Svínøiar og sum var rættiliga stórt, nú er minkað munandi. Og tað var ikki meira enn at tú sást fremmandafólk í oynni, meðan vit vóru har. Ein orsök kann vera, at handilin er stongdur, og tað tí er nógvi truplari at fara til Svínøiar nakrar dagar, tá ein skal hava alt við sær. Tað, at eingin handil er,

oyggjatosið veruliga byrjaði. Men nøkur endalig loysn er ikki talan um. Hon fæst bert við einum bergholi úr bygdini og suður "í Havn" sunnast á oynni. Gerast má ein havn har, so sleppast kann yvir á Borðoyinna. Hetta kostar nógvan pening. Ein uggi er tó, at nakað av peningi er settur av til kanningar-

Framhald á næstu síðu

Á veg á Kirkju. Tað er eingin bygd í landinum, sum hevur eitt slíkt útsýni sum Kirkja.

arbeiði, men hóast hetta kann long tíð ganga, áðrenn nakað veruligt hendir.

Tað ringasta eru teir manglandi vinnumøguleikarnir. Ein frálíkur bátahylur er bygdur, men so hendi einki meira. Einki varð gjørt fyri at skapa fortreytir fyri útróðri. Eingin bátur hevði fiskiloyvi. Eitt uppskot, sum vit fleiri

ferðir hava havt her í blaðnum, er, at lata bátar á slíkum plássum fiska sum teir vilja uttan avmarkingar. Tað hevði í hvussu er ikki oyðilagt nakran fiskastovn. Og um útróður fekst, kundi kanska eisini nøkur arbeiðspláss fingist t.d. við at flekja og salta fiskin.

Ein slík skipan hevði

kanska kostað tí almenna nakað. Men eingin kann rokna við, at bjargingin av smáplássum ikki skal kosta nakað. Í Danmark eru serligar studningsreglur gjørdar fyri smápláss. Hetta kann vera stuðul til iløgur og enntá til lønir, men einki slíkt verður gjørt fyri okkara smáu samfeløg.

Ein vón er kortini fyri Svínoy, og er tað tann nýggi bóndin, sum er fluttur higar. Við sær hevur hann konu og barn, og er hetta einasta smábarn í oynni.

Nú ræður um at at fáa skapt slíkar móguleikar, at onnur eisini vilja flyta til bygdina. Men hetta hendir ikki av sær sjálvum. So mikið er heilt vist.

Annars fylti Malla í Svínoy 102 ár tann 23. juli. Vit ynskja henni hjartaliga tillukku! Malla búði síni fyrstu 100 ár í Svínoy. Nú býr hon í einum sambýli í Klaksvík.

Næstu ferð til Fugloyar

Tað varð gíst í Svínoy, og dagin eftir varð farið til Fugloyar fyrra fartin hjá "Másanum" og heimaftur seinnapartin. Fugloy er sera spennandi. Tað kann farast upp á land á Kirkju og síðan til gongu til Hattarvíkar, har farast kann umborð á "Másan".

Í báðum støðum er meira at síggja, enn ein ger sær far um, men fyri fremmandafólk er neyðugt við skipaðari umvísing, sum saktans kundi verið eitt íkast til ferðavinnuna.

Men hjá okkum, sum eru kend, er hetta eingin trupulleiki. Ikki minst tá ein kann kenna seg sum húsfólk heima hjá Lauru og Absalon Lydersen á Kirkju. Meira verður um hetta í komandi blað. Men her skal bert verða nevnt, at tey bæði hava gullbrúðleyp tann 15. august. Fyribils vilja vit ynskja teimum hjartaliga tillukku við tøkki fyri blíðskap í summ-

Ein av teimum elstu monnunum í bygdini er hald-bóndin Jógvan í Heimistovu. Kona hansara, Irena, var fyrsti kvinnuligu borgmeistarin í Føroyum.

Jens hevur siglt úti í heimi alla sína tíð. Men hjá honum dregur Svínoyggin, og her vil hann vera. Her er hann farin í holt við líggjan.

Regin Justinussen er bóndi og avgreiðslumaður hjá Strandferðsluni. Hann roynir at hanga í enn!

Absalon og Laura hava gullbrúðleyp fyrsta dagin. Hjá teimum er altíð "opið hús". Vit ynskja hjartaliga tillukku.

Biotøkniskt virki á Eiði:

Alt skal fáast til sættis

Tað átti at verið ein sjálffylgja, at alt, sum veitt verður, og sum kemur inn á eitt skipsdekk, eigur at koma til sættis á ein ella einnan hátt.

Royndir vísa, at hetta er ikki so. Á altjóða støði verður roknað við, at eini 30% av øllum tí, sum verður veitt, fer aftur í havið av ymiskum orsökum.

Á okkara leiðum er tað tó ikki so galið. Tað, sum vit koyra aftur í havið, eru fyrst og fremst innvøllir og síðani slógvið frá fiski, sum verður virkaður umborð.

Nógv verður tó gjørt fyri eisini at fáa gangnýtt hetta tilfeingi. Vit hava verið á tveimum ráðstevnum í Noregi hjá felagsskapinum Rubin um hendan spurningin. Tann seinasta ráðstevnan var í Noregi í januar í ár. Royndir vísa, at tað gongur seint at fáa loyst hetta mál, men framstig eru at hóma. Aftaná ráðstevnuna í Noregi høvdu vit eina grein um, hvussu nógv íslendingar finga burtur úr høvdum og slógvi. Nú hevur líknandi virkseimi eisini tikið seg upp í Føroyum.

Í veruleikanum er hetta eitt av teimum fáu økjum, har tað hevur gingið aftur á hjá okkum sein-

Virkið hjá Faroe Marine Biotech

astu 100 árin. Tann 98 ára gamli Eliesar Sørensen, sum er ættaður av Kirkju, og sum er ættaður úr einum handilshúsi, greiðir frá, at tá hann var ungur, varð livur tikin og koyrd í tunnur, sum við stórum knossi vórðu avskipaðar av oynni. Teir tóku somuleiðis sundmagar, sum eisini umboðaðu eitt virði og ískoyti til fiskiskapin.

Seinni í tíðini varð livur eisini virkað umborð á

trolarum og teimum stóru línuskipunum. Men so datt alt hetta niðurfyri, og alt slógvið varð koyrt í havið.

Fyri einum 10 árum síðan varð ein roynd gjord við einum livravirki, sum tók livur frá bátunum. Hetta gekk hampiliga væl eina tíð, men av ymiskum orsökum datt hetta eisini niðurfyri.

Nú verður so aftur ein roynd gjord og er tað Faroe Marine Biotech, sum stendur fyri hesum. Teir eru í holt við at innrætta seg í einum virkisbyggingi á Eiði, og í september er ætlanin at byrja at taka ímóti livur. At byrjað verður tá, er ikki av tilvild, tí hetta skuldi verið tann besta tíðin til livur.

3 kr. fyri hvørt kilo av livur

Vit hava verið á Eiði og hitt virkisleiðaran Onnu Katrin Matras. Hon greiðir frá, at ætlanin við virki-

num er, sum frá líður, at fáa at nyttu burtur úr øllum, sum er í fiskinum, men í fyrstani verður dentur lagdur á at fáa livrina til sættis. Roknað verður við, at í fyrsta umfari verða 3-4 fólk knýtt at virkinum. Komandi ár er ætlanin at fara undir framleiðslu av gelatin burtúrur fiskaskræðu.

Framleiðslan fer at verða gjord við framkomnari tøkni, har livurin - frá tí

hon kemur inn á virkið, og til hon fer út aftur av virkinum sum lýsi - verður virkað í einari afturlatnari skipan. Livurin fer í eina kvørn og verður upphitað til 90 stig. Krotarnar verða skildar frá og kunnu eitt nú nýtast til fóður matna o.l

Lýsið verður síðani avskipað til Íslands, Noregs ella Japans, har tað fær tað endaligu viðgerðina, so leiðis at tað kann brúkast

sum medisínalýsi. Tað loysir seg ikki fíggarliga at hava alla framleiðsluna til lidna vøru á hesum virkinum tí hetta er iløgukrevjandi. Nakað av lýsinum verður tappað á fløskur, meðan nakað eisini verður gjørt til lýsikapslar, og er tann framleiðslan so framkomin, at hon má gerast í Bretlandi.

Fyri at fáa fatur á livur er umráðandi, at tað loysir seg hjá fiskimonnum at taka hana frá. Hetta skal síggjast í mun til tað eyka arbeiðið, sum tað er at taka livrina frá. Roknað verður við, at virkið skal kunna taka umleið 2.000 tons av livur ella gott tað árliga, so her skulu nógv livrar til.

Tí má fyrst og fremst ein "rættiligur" prísur latast fyri livrina. Nýggja virkið sigur, at teir - sum útgangsstøði - vilja lata kr. 3 pr. kg. livur, men dentur verður lagdur á, at livur, sum er framúr góð kann at verða send til Kovan til niðursjóðingar, og tá skuldi verið grandarlag fyri at fáa ein betri rávurprís.

Eisini skal tað gerast so smidligt sum gjørligt at taka livrina. Hetta verður gjørt við, at tað umborð á skipunum verður gjørt so lagaligt sum gjørligt at taka livrina. Tá skipið kemur inn at landa, verður

Málini eru stór.

Tangar til lýsi og livur.

Hetta eru tær framleiðslur, ið kunnu fáast burtúrur fiski og slógvi.

Framhald á næstu síðu

Anna Katrina Matras og Absalon Wolles, sum standa fyrri dagligu leiðsluni.

Egil Olsen, stjóri á Faroe Marine Biotech.

ur skipað so fyrri, at ein flutningsfyrirteka tekur sær av at flyta livrina frá skipinum til virkið, so manningin ikki skal hava stríð av hesum.

Virkið er farið í holt við at tosa við skiparar og manningar um hetta, og teir lata væl at áhuganum, og teir fara eisini at gera ein videofilm, sum skal greiða frá, hvussu livurin eigur at verða handfarin umborð.

Tað eru nógv sløg av livur, sum meiri kann

fáast burtur úr. T. d. hevur fesk havtaskulivur høgan prís í Japan.

Kryvjing á landi
Eitt ítøkiligt stig at fáa livrina til sættis er at skipa fyrri, at fiskurin verður landaður ókrudur, og hann hann síðani verður krudur á landi á ein slíkan hátt, at øll livurin kemur til sættis. Fyri nøkrum árum síðan menti FJM í Runavík tvær krivjilinjur, sum vórðu settar upp í Klaksvík og Skopun. Nú

er ætlanin at seta eina av hesum linjum upp á Landingarmiðstöðini á Tvøroyri, fyrri at finna fram til um tað riggar. Royndir verða gjørdar í Noregi, sum eru sera positivar. Hetta fer eisini at gera tað nógv lættari hjá honum, sum er á sjónum.

Tað, sum er áhugavert í hesum máli, er, at Baader er í ferð við at menna eina kryvjimaskinu, har tað verður møgulegt eisini at gagnnýta innvølinnar. Hetta fer at geva heilt aðrar

møguleikar at fáa mest burtur úr fiskinum. Eisini hevur Tróndur Sørensen ment prototypuna av eini livraskiljmaskinu, sum ger tað munandi lættari fyrri fiskimannin, at skilja livrina frá innvølinum. Klárt er at seta hesa maskinuna í framleiðslu

Fleiri møguleikar
Sum frálíður verður roknað við, at tað eru nógvir aðrir møguleikar at gagnnýta alt tað, sum nú ikki kemur til sættis. Roknað

verður enntá við, at hetta kann fara at tvífalda virðið á tí, sum nú kemur burturúr. Á Eiði hava tey eisini eina ætlan um at fara í holt við eina verkætlan, sum snýr seg um at gera gelatine burtur úr skræðu og ryggjum. Gelatine er tilfar, sum verður brúkt í matvøruíðnaðinum. Eitt dømi er tann kapsulin, sum lýsi og nógv annað verður “pakkað” inn í. Men her krevst serkunnleiki, sum kanska mest er at finna í Noregi. Maritex í

Noregi, sum er ein av parteigarunum í Faroe Marine Biotech er farið undir framleiðslu av gelatine.

Vit fara sjálvsagt at taka væl ímóti øllum royndum at fáa meira burturúr fiskinum og vónandi fer at at kunna verða skipað soleiðis at nakað kemur burturúr.

Stjóri á virkinum hjá Faroe Marine Biotech er Egil Olsen.

TØKA AV LIVUR

1

Kryv uttan at skala innvølin.

2

Tak livrina so heila og reina sum gjørligt. Lat ikki vatn koma at livrini.

3

Set livraposan í eina kurv, og fyll kurvina reiðiliga fulla við livur.

4

Lat sum minst av luft verða í livraposanum og bind væl um.

5

Ísa væl í botnin á fiskakassanum og legg livraposan flatan niðuri.

6

Ísa so væl omaná.

HÝSULIVUR!

Hýsulivur má ikki blandast við aðra livur, men koyrast í ein livraposa fyrri seg

Tað er týðningarmikið fyrri góðskuna:

- at livurin verður hildin rein fyrri skarn o.a.
- at vatn ella sjógvur ikki kemur at livrini
- at livurin liggur lufttætt í livraposanum
- at livurin verður niðurkøld við ísing
- at livurin verður goymd myrkt

• Burðardygg veiða
• Burðardygg gagnnýtsla
av øllum tilfeinginum

Faroe Marine Biotech P/f

P.O.Box 39 • 470 Eiði

Tel.: 47 90 90

Fax: 47 90 91

Fart.: 22 89 49

Hendan talvan vísir, hvussu livur verður viðfarin.

Framhald av síðu 10

Andrew og Mia

skúlanum. Hann bað meg ikki mynstra sum motorpassara, men heldur sum dekkara, tí í sjófarbókini, var tað hetta, sum taldi sum siglingstíð. So gekk eg tveir vetrar uppá stýrimansskúla og fekk prógv í 1937. Tá hevði eg 48 mánaðir og ein dag í siglingstíð, og kravið var 48 mánaðir.

Próvtøkan gekk heilt væl. Eg fekk 171 stig, og tann næstbesti Tummas Pauli Carlsen fekk 148 stig.

Sjómansskúlin var tann, sum var undan hesum, og helt til har sum Tórshavnar Skipsmiðja í dag hevur skrivstovu. Tá bar ikki til at taka skipsførara í Føroyum, og tí fór niður til Keyptmannahavnar, og tók tað prógv um heystið 1938. Hetta gekk eisini væl, men nú var danska málið ein vansi. Hetta var sama árið, sum Kristian X hevði 25 ára starvsdag sum kongur, so tað var nógur rómur í Danmark tá. Sjálvur sá eg Kristian kong saman við drotning Alexandrinu koyra í karet gjøgnum býin. Aftaná koyrdi Fríðrikur krúnprinsur saman við Ingrid krúnprinsessu. Tá hevði onkur á orði: "Ih, hvor er hun malet", og helt, at hon (Ingrid) var nógur sminkað.

Tá var tað ikki so van-

ligt at fara niður at lesa til skipsførara, men Esmar Fuglø gjørdi tað og eisini Johan í Hoyvík, sum las á Fanø. Eg var 25 ár gamal, tá eg gjørdist skipsførari.

Í apríl 1940 hoyrði eg málið á Kristiani kongi aftur. Tað var tá Noreg og Danmark vórðu hersett av týskarum, og kongurin mælti dønum til at halda

Johan Godtfred.

seg kúrrar og ikki at gera nakra mótstøðu. Tá vóru vit í Aberdeen við "Silver Spray", sum eg var skipari á.

Eg fór at føra "Silver Spray" í 1938. Eg fór umborð á hana sama heystið, sum eg tók skipsførara-prógv. Tá ivaðist eg annars í, hvat eg skuldi fara at gera. Eg hevði verið úti hjá A. P. Møller, tá eg av fyrstan tíð kom niður og spurt um kjans sum stýrimaður, tá eg var liðugur. Eg segði, at nú fór eg at

lesa til skipsførara fyrst. Ja, ja, tað dámdi teimum væl. Teir bóðu meg koma aftur, tá eg hevði fingið prógv. So fór eg aftur og segði teimum, at nú hevði eg fingið prógv. Jú, eg skuldi sleppa sum 3. stýrimaður á einum nýbygningi, sum stóð í gerð. Men hann var ikki liðugur fyrr enn um tveir mánaðir. So fór eg heim at ferðast.

Fór við

"Silver Spray"

Niels Jespersen í Hovi hevði ført "Silver Spray", hann var forlovaður við systir míni Evi. Í 1936 var hann skipari á saltfiska-veiðu, men so varð hon umbygd til fiskiskap við snurrinót og fekk eisini nýggjan motor. Ein dani fór at føra hana um várið og summarið í 1937 fyri at læra manningina, hvussu veiðast skuldi við hesum fyri feroyingar ókenda reiðskapinum. Meiningin var so, at Niels skuldi fara umborð aftur. Men ólukkutíð slóð hann út á heimferðini við "Silver Spray", meðan danin førði hana. So pápi bjóðaði mær at føra "Silver Spray". "Silver Spray" var eitt stálskip. Eg ivaðist nóg, men tók so av. Tað vóru ring líkindi at føra "Silver Spray" á snurrinót fiskari tá. Tað vóru nógvar veiðuavmarkingar, og tað vóru danir, sum enn ráddu. Vit skuldu nevniliga veiða inni á íslenskum fiskiøki. Loyvt varð bert at fiska reyðsprøku og hýsu, og hon skuldi vera so og so stór. Afturat hesum kom, at hetta við botnfiskiskapi var so fremmant fyri mær. Tá Danmark varð hersett í 1940 gjørdist alt leyst og liðugt við støddum og slíkum, og tá kundi man fiska frítt, hvat sum helst. Nú vóru jú eingir danir, sum ansaðu eftir.

Vit gjørdi tveir túrar niður til Hull, beint eftir at kríggið var brostið á. Á

Fyrsta skipið Andrew var við var Mercur. Teir vóru á garnaveiðu eftir sild. Tað var bert á Funningsfirði, at tað bar til.

"W. G. Marshall" eftir at hon varð umbygd.

tí eina túrinum var toka, og vit vóru komnir so langt, at tað bert vóru 5 tímar inn til Grimsby. Tað var blikalogn, men svart í toku. Tá kom ein slíkur røringur í skipið, sum um vit sigldu uppí á fleri tómunum tunnum. Trygvi, svágur mín, og eg stóðu á bógnum til útkikk. Gerhard í Sumba var eisini við. Bestimaður var Marius Absalonsen. Vit funnu ikki út av, hvat var hent fyrr enn tvey ár aftaná, tá vit komu í eina líknandi

støðu. Vit vóru komnir í eina konvoy vestan fyri Pentland Firth, tá vit merktu tað sama. Hetta vóru nevniliga krígsskip, sum kastaðu djúpvatnsbumbur eftir undirvatnsbátum. So tað var hetta sama, sum var hent okkum her eisini.

Føroyska flaggið

Júst tá kríggið byrjaði, lógu vit í Aberdeen og brúktu framvegis danskt flagg. Tá Danmark og Noreg vórðu hersett, fingi vit ikki loyvi at sigla fyrr enn 10 dagar seinni. Tá sluppu vit út við danskum flaggi. Men tá vit komu til Føroyar, var tað bannað at nýta danska flaggið, og tað føroyska varð sett í staðin.

Eftir at vit vóru komu á Havnina, kom ein málari umborð. Hann málaði út yvir danska flaggið á skipssíðuni, og málaði síðani tað føroyska flaggið í staðin. Tá vit heysaðu føroyska flaggið, sungu vit fyrsta ørindi av "Tú al-fagra land mítt". Beint tá kom Jóannes Patursson framvið. Hann steðgaði á, heilsaði og smiltist. Hetta var jú nakað fyri hann. Vit máttu altíð fara til Havnar at fáa øll pappírini í ordan

við bretska hervaldið hvørja fer siglast skuldi.

Eg førði "Silver Spray" í eini 13 ár. Vit vóru eitt av teimum fáu smærru skipunum, sum fiskaðu undir krígunum. Hjá teimum fles-tu var bert talan um at føra keyptan fisk á bretska marknaðin. Tað vóru bert vit og "Njarðlingur" hjá hovbingum, sum fiskaðu við smærri skipum á Suðurlandinum. Men tað vóru tó einstakir trolarar, sum gjørdi tað sama.

Eg var nógvar dagar á sjónum í krígsárunum. Tað er talt upp, at eg var heilar 670 dagar í vandasónuni.

Róku í hálvtriðja samdøgur

Vit fingi ofta ógvusligar kløkkir. Í 1942 vóru vit á veg heim úr Aberdeen. Vit skuldu vera á Vági morgunin eftir. Tá fór skrávu-aksulin, og tað bar ikki til at sigla. Har lógu vit í fínasta veðri og stilli. Vit lógu og róku í hálvtriðja samdøgur. Tá stóð nóg á mær. Eg haldi, at tað hevur ongantíð, hvørki fyrr ella seinni, staðið so nóg á mær sum hesaferð. - Ikki at kunnu fá boð frá sær og vera í vandasjógv, har

Andrew var eisini við "Royndini".

Framhald á næstu síðu

krígsskip og minur vóru og so bara reika aftur og fram og bíða og einki fáa gjørt. Tað var ein ring støða at vera í.

Men so ein dagin, tá eg lá á mínum knøum í kahúttini og bønadi Harran um, at okkurt skuldi henda, kom Gerhard í kappan og rópti, at hann sá tvey blá ljós. Hetta merkti, at tað vóru tvey skip sum fylgdust. Annars vóru lanternur av trygdarorsøkum ikki nýttar. Men tá skip fylgdust í konvoy, máttu tey hava ljós fyrri at vita av hvørjum øðrum.

Niels Jespersen í Hovi hevði ført "Silver Spray".

Eg skundaði mær upp, og lat ljósini koma nakað nærri. So fór eg upp á stýrhústakið og tendraði eitt bluss. Ljósini hvurvu beinanvegin. Men so gekk ein løta, og so sá eg tey aftur. Eg fór einaferð aftur at upp á stýrhústakið og tendraði eitt bluss, og tá kom ein trolari úr Grimsby uppá prei. Eg bað hann sleipa okkum til Føroyar. Hann segði, at tað vildi hann fegin, men hann var á veg til marknað, so tað bar ikki til. Her var einki val, eg mátti taka sleipið, sum var okkum í boði, so hann sleipaði okkum heilt til Aberdeen. Trupulleikin var, at tað bar ikki til at geva boð frá sær, tí øll sendiútgerð var tikin í land av Bretum. Tað skuldi nevnliga av trygdarorsøk-

um ikki kunna bera til at tosa í telefon, og hetta kundi gerast sera óheppi í eini støðu sum okkara vit brotnum aksli. Tit kunnu ætla, at okkara kærú eisini vóru bangin um okkum.

Vit sóu nógvar minur, tá vit sigldu millum londini, men Harrin havi lov, at einki ógvusligt hendi. Um dagin bar til at hava útkikk eftir teimum, men hetta nyttaði ikki nóg um náttina, tá eisini varð siglt.

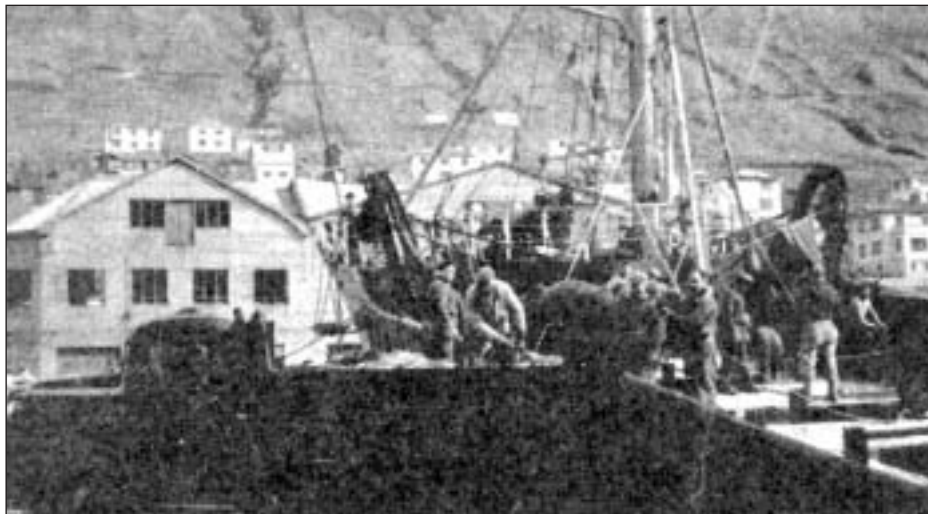
Tann túrin í Hull við krígsbyrjan komu vit suður um Falburgh Head, ella einar tveir tímar frá Grimsby. Tá komu vit framvið "Canada" hjá DFDS, sum varð farin av magnetiskum minum, og hevði klárað at siglt inn á grunt vatn. Tískil var tað meira vandamikið at sigla við stálskipum enn træskipum. Yvirbygningurin á "Canada" kom undan, og ein norskur lastidragari hevði siglt inn í síðuna á hesum, og hann hekk tvørtur um lúnningina á "Canada". Vit fóru framvið aftanfyrri hekkuna á teimum. Hetta skipið varð seinni sprongt burtur.

Fingu fisk sum bønarsvar
Umframt at fiska sjálvir, keyptu vit eisini fisk. Vit fóru yvir til Vestmannaoyggjarnar í januar og februar og keyptu uppi skipið og sigldu niður til Aberdeen við fiskinum. Tá komið var út í mars mánað, fiskaðu vit sjálvir. Vitingu vanliga meira burtur úr at fiska sjálvir enn bara at sigla við fiski. Men tá fiskur var bíligur at keypa, kundi hetta væl loysa seg.

Í 1944 hildu vit, at tá allir aðrir keyptu fisk, so kundu vit eisini gera ein túr. Hetta var mitt um summarið. Men vit høvdu snurrinótautgerðina við. Tað var ein íslendingur

Vaskihúsið, turkaríð og frystaríð hjá p/f J.A. Godtfred.

Frystivirkið hjá p/f J.A. Godtfred.

Soleiðis sá Vágur út um ta tíðina Andrew varð føddur.

"Silver Spray"

Silver Spray er eisini at finna á Internetinum á heimasíðuni www.silverspray.com. Á eini av myndunum sæst Andrew við einum kaffikrússi í hondini.

her í Føroyum, sum hevði agentur fyri teir, sum seldu fiskin, og hann bað okkum fara upp til Akureyri á Norðurlandinum at keypa fisk.

Á vegnum vóru vit inni á Havnini og eg fór at tosað við Andrew Sloan, sum eg kendi væl. Eg segði honum, hvar vit ætlaðu at fara. Hann gav mær eina bók við at geva trúboðaranum Arthur Cook, sum var breiti, og sum virkaði á Akureyri í Íslandi í nógv ár. Tá vit komu upp har og fóru í land at spyrja um fisk, høvdu teir gjørt eitt samtak ella ein ring, sum skipaði fyri sølu av øllum fiskinum í økinum. Har lógu fleiri føroysk skip. Vit fingtu tey boðini, at tað fóru at ganga í minsta lagi trýggjar vikur, áðrenn vit kundu fáa fisk. Vit komu nevnliga aftast í bíðirøðina. Tá eg hevði klarerað skipið, fór eg at leita eftir Arthur Cook. Eg bar honum heilsanina frá Andrew Sloan og gav honum bókina. Eg segði honum eisini, hvat vit vildu her uppi á Akureyri. Hann var eisini enskur konsul á staðnum, og tí var nærliggjandi at biðja um hansara stuðul, nú tað sá so svart út fyrri, at vit kundu fáa fisk í bræði. Hann segði, at hann kundi einki hjálpa mær. Men hann fór við mær til ein reiðara, sum Jaspur Hjelm, ein kendur reiðari í Vági, kendi so væl. Men har hjálpti einki, tí tað var samtakið, sum hevði avgerðina. Men dagin eftir, ella annan dagin eftir, fór eg aftur niðan til Arthur Cook. Tá var eg komin at minnast til eitt navn og eitt telefonnummar í Reykjavík, sum vit høvdu havt við at gera í januar ella februar mánaði, tá vit keyptu fisk í Vestmannaoyggjunum. Cook ringdi til hansara, men hann var ikki inni, so eg fór umborð aftur. Nakað seinni kom Cook umborð og segði, at um vit sigldu út á Ólafsfjørðin, so skuldi borið til at fingið fisk. Tá glapp úr mær: "Kann tað bera til?" Hetta ljóðaði ov gott til at vera satt. Veitst tú, hvat hann svaraði mær: "Trýrt tú mær ikki. Eg havi ligið á knøunum alla náttina og biðið fyr hesum". Vit fóru so út beinanvegin og vóru burtur í eitt samdøgur. Tá vóru vit aftur á Akureyri við fullari last og skuldu klarera út.

100-året for Færøernes provst, præst ved Bregninge kirke, J. C. Evensens død

Týsdagin í farnu viku vóru 100 ár liðin síðan Jens Christian Evensen, próstur, doyði. Sögan hjá honum er væl kend av okkara lesarum frá endurminningunum hjá konu hansara, Onnu Evensen, sum hava verið prentaðar her í blaðnum. Í hesum sambandi lögdu ættarfólk blómur á grøv hansara. Vit endurgeva frásøgn frá Dorte Weiss:

På 100-års dagen for provst Evensens død, tirsdag den 27. juli 2004, besøgte to af hans oldebørn Bregninge kirke og lagde blomster på hans grav. Det var Bodil Davidsen, datter af Vagn Evensen og Johan Evensen med frue. Johan Evensen er søn af Johan Evensen, Tórshavn.

I dagens anledning var også Christian Olsens arving, Louis Helt mødt op og formanden for Lokalhistorisk Forening og Arkiv i Bjergsted, Jan Østergaard, samt Dorte Weiss der er foreningens kontaktperson

Efter besøget på kirkegården blev der budt på kaffe på lokalhistorisk Arkiv. Her fortalte Bodil Davidsen om familiens rejse til Grønland sidste år, hvor de fandt frem til de steder hvor hendes far og farfar havde levet, og til farfaderens gravsted.

Med på grønlandsrejsen havde hun de fortællinger som Ingeborg Andersen fra Torpegården havde skrevet deroppe i 1907, da hun var huslærer

for Evensens børn i Egedesminde og Ummanak.

Bodil Davidsen havde læst op af dem på turen og det havde gjort fortiden meget levende. Hun udtrykte sin glæde over at Lokalhistorisk Arkiv i Bjergsted havde fundet dette materiale frem til hende.

Bodil Davidsen havde også sit eksemplar af den bog med, som folkeminde-samlere Christian Olsen-Torpelund skrev i 1925 efter provst J. C. Evensens enke, Anna Evensens beretning om livet på Færøerne i 1800-tallet. Den er lige så smukt og omhyggeligt skrevet og illustreret som Louis Helts eksemplar. Det tredje håndskrevne eksemplar af bogen er stadig ikke fundet. Det skulle være afleveret til Folkemindesamlingen omkring 1925. Men her mener man ikke at den er indgået. Lokalhistorisk Arkiv i Bjergsted har efterlyst den overalt i landets samlinger.

Det var formanden for de færøske fiskere, redaktør af FF-Bladet, Óli Jacobsen der sidste år henvendte sig til Lokalhistorisk Arkiv i Bjergsted og dermed satte eftersøgningen af fortællingen i gang. Hele beretningen blev bragt uforkortet i FF-Bladet i løbet af sommeren 2003 og kom således ud til en større læserkreds, således som Christian Olsen havde ønsket det.

LOKALHISTORISK
FORENING OG ARKIV
I BJERGSTED

28. juli 2004.
Dorte Weiss.

Anna Evensen

Jens Christian Evensen

F.v. Jan Østergaard,
formåður fyri
Lokalhistorisk Arkiv og
Louis Helt, sum eigur
frumhandritið hjá
Onnu Evensen.

Bodil Davidsen, abbadóttir Grønlands Johan, leggur blómur á grøvini hjá langabbanum.

Tey avvarðandi, frá vinstri: Ingelise, kona Johan, Bodil Davidsen og Johan Evensen, sonur "spinnar-an" við sama navni.

Politisk semja um fiskidagar: Skipanin á vegamóti

Nú hevur Bjørn Kalsø lagt fram uppskot um at lækka fiskidagarnar komandi fiskiár við 1,5%. Hetta var tað, sum politisk semja kundi fáast um.

Júst hetta eitt prógv fyri, at fiskidagaskipanin er við at kollsigla sum skipan. Grundarlagið fyri henni er so avgjørt ikki, at talið av fiskidøgum skuldi vera ein politisk avgerð. Hetta skuldi vera ein skipan í orðsins rætta týðningi. Fiskidagarnir skuldu regulera sambært frammanundan ásettum fortreytum, og tí skuldi hetta kunnað verið gjørt umsitingarlígt. Hetta hava vit víst á so ofta, at tað er ikki neyðugt at endurtaka tað. Her kann eisini verða víst til tað, sum Kjartan Hoydal hevur skrivað um henda spurning.

Landsstýrismaðurin hevur boðað frá eini endurskoðan av grundarlagnum fyri allari skipanini. Vónandi kann hetta fáa hana aftur á rættkjøl.

Nýggju sjómanna-lønirnar

Sum kunnugt gjørdi sjómannadeild FFs herfyri nýggjan sáttmála við Reiðarafelagið fyri Farmaskip. Tær lønir og viðbøtur, sum er galdandi frá 1.3.2004 eru fylgjandi:

Lønartalva fyri farmaskip.

Dekkarar	kr. 16.644
Káhútsgentur	kr. 14.956

Lønin er fyri 11 tímar arbeiðs dag yvir eitt 14 daga skeið.

Kokkaviðbót:	
7-9 mans	kr. 1.011
10-13 -	kr. 1.644
14 og fleiri mans	kr. 2.276

Bátsmenn og smyrjarar	kr. 1.115
Fyri útisigling	kr. 676

Starvstíðarviðbót er hjá øllum kr. 500 eftir 3 árum, kr. 1.000 eftir 6 árum og kr. 1.500 eftir 9 árum. Fyri lønarbólkur frá skipsassistentum og omanfyri er viðbóttin tí ávikavist kr. 700, 1.400 og 2.100. Viðbót við tangaskipum er kr. 800 pr. mánaða.

Lønir við Norrønu pr. 1.3.2004.

1. lønarflokkur	kr. 10.333
3. -	kr. 15.350
4. -	kr. 16.208
5. -	kr. 16.585
6. -	kr. 18.122
7. -	kr. 19.001
8. -	kr. 19.736
9. -	kr. 22.599
10. -	kr. 24.067
11. -	kr. 25.602

Arbeidstíðin 10 tímar.

Viðbóttin fyri 9. lønarflokk er kr. 1.228, 10. lønarflokk kr. 1.339 og fyri 11 lønarflokk kr. 1.451.

Fyri skipsassistentar er hýran fyri 11 tímar arbeiðs dag:

2. stig	kr. 18.774
1. stig	kr. 20.860

Afturat hesum lønum er 1,5% í frítíðarískoyti og 4%, sum verða sett á eftirlønarkonto hjá hvørjum einstakum.

Lønin er grundað á eina 1:1 skipan, sum merkir, at tað eru eins nógvir dagar við løn í landi sum umborð. Tað ber til at gera avtalu við reiðarið um fleiri dagar umboð enn í landi, og at fáa tilsvarende hægri løn.

Samlagstrygging av sjófólki o.o.

Virknir limir í

**FISKIMANNAFELAGNUM
MOTORPASSARAFELAGNUM
MASKINMEISTARAFELAGNUM
SKIPARA- & NAVIGATØRFELAGNUM**

eru tryggjaðir við lívstrygging og frítíðarvanlukku trygging í eini og somu skipan, eftir avtalu við Føroya Lívstrygging og Tryggingarfelagið Føroyar.

2004

Hvør er tryggjaður

Tryggjaðir eru virknir limir, sum koma undir sáttmála millum Føroya Fiskimannafelag, Føroya Skipara- og Navigatørfelag, Maskinmeistarafelagið, Føroya Motor-passarafelag, ið hava sáttmála við

- **Føroya Reiðarafelag**, (galdandi fyri limir, ið eru undir myrtingarskyldu)
- **Reiðarafelag fyri Farmaskip (RFF)**
- **Føroya Landsstýri**
- **Kommunur** (havnameistarar/-umsjónarmenn)

Afturat hesum eru starvsfólk á skrivstovum hjá feløgum tryggjað eftir hesi avtalu.

Yvirlit yvir veitingar

Um limur doyir kr. 450.000,-
Um hjúnafelegi/sambúgvir doyir kr. 225.000,-
(veitingar lækka niður í helvt aftaná fylta 70. ár.)

Um limur fær hættisliga sjúku kr. 75.000,-

Vanlukkufríbúð:

Um limur doyir kr. 170.000,-
um børn undir 18 ár eru kr. 340.000,-
Avlami (í mun til avlamsstígg) kr. 900.000,-
Dagpeningur pr. dag frá 140. degi kr. 380,-

Tryggingargjald

Tryggingargjaldið verður ásett á hvørjum ári, og met tryggingargjald fyri 2004 er ásett til kr. 17,- pr. lim, roknað fyri hvønn dag, hann er á sjónum. Reiðarið afturhaldur tryggingargjaldið í samband við útgjald av húruni, og avroknar gjaldið gjøgnum avvarandi felag. Fasta gjaldið, m.a. fyri limir, ið starvast á landi, er í 2004 kr. 240,- mánaðarlíga.

Meira fæst at vita um tryggingarskipanina, við at venda sær til niðanfyrirstandandi feløg.

FØROYA FISKIMANNAFELAG

Bryggjubakki 14, Boks 58, 110 Tórshavn
tlf. 31 15 69 fax 31 87 69

FØROYA SKIPARA- & NAVIGATØRFELAG

Yviri við Strond 3, 100 Tórshavn

MASKINMEISTARAFELAGIÐ

Grønlandsvegur 58, 100 Tórshavn
tlf. 31 47 18 fax 31 85 19

FØROYA MOTORPASSARAFELAG

480 Skáli c/o William Berg
tlf. 44 19 40 heima / 44 12 09 arb.

TRYGGINGARFELAGIÐ FØROYAR

Kongabrugvin, Boks 329, 110 Tórshavn
tlf. 34 56 00 fax 34 56 02

FØROYA LÍVSTRYGGING

Kopargøta 1, Boks 206, 110 Tórshavn
tlf. 31 11 11 fax 35 11 10

SAMLAGSTRYGGING

Skipanin fevnir um lívstrygging. Uttan mun til um ein tryggjaður limur doyir av vanlukku ella sjúku, verður tryggingarupphæddin uppá kr. 450.000,- útgoldin *skattafritt*. Útgoldið verður til njótunartilskilaða, ið er næsti avvarandi. Neyvari kunning um hetta í teiginum: Útgjald við deyða.

Veiting verður eisini útgoldin, um hjúnafelegi ella sambúgvir hjá limi doyir. Tá verða útgoldnar kr. 225.000,- til sjálfan limin. Eisini henda veiting er skattafri. Við sambúgva er at skilja persónur, sum seinastu tvey árin uttan íhald hefur havt sama bústað sum limurin, og at tey hava livað saman sum í hjúnalagi. Samlagstryggingin er galdandi bæði í arbeiði og frítíð.

Galdandi frá 1. jan. 2004 er tryggingin víðkað til at fevna um útgjald uppá kr. 75.000,- við "Hættisliga Sjúku", ið er m.a. illkynjað krabbamein og blóðtepp í hjarta (sí lista á www.liv.fo) Tryggingin er teknað sambært tryggingartreytunum fyri samlagstrygging hjá Føroya Lívstrygging.

FRÍTÍÐARVANLUKKUTRYGGING

Skipanin fevnir eisini um vanlukku trygging. Vanlukkufríbúð er at skilja sum bráðligur skaði, ið ótilvitað rakar kroppin uttanífrá og ferir til eyðsæddan líkamskaða. Frítíðarvanlukku tryggingin fevnir um vanlukkufríbúð, ið hendir uttan fyri arbeiðstíð og -stað, t.e. í frítíðini. Vanlukkufríbúð, sum hendir meðan limurin er mynstraður ella til arbeiðis hjá arbeiðsgevara, kemur undir ta lógkravdu vanlukku tryggingina. Sjúka kemur ikki undir hesar trygging.

Doyr limur av vanlukkufríbúði, verða útgoldnar kr. 170.000,- til næsta avvarðandi.

Um limur eigur barn/børn undir 18 ár, verða goldnar kr. 340.000,- sum iskoytisendurgjald til næsta avvarðandi. *Útgjaldin er skattafri*, og verður útgoldin afturat samlagstryggingini. Við **avlami** er tryggingarhæddin kr. 900.000,-. Er avlamsstígg hægri enn 30%, verður afturat uppreunliga endurgjaldinum veitt iskoytisendurgjald. *Endurgjaldið er skattafritt*. Fyri 2004 er **Dagpeningur** ásettur til kr. 380,- og verður útgoldin frá 140. degi eftir vanlukkufríbúðin. Útgoldið verður, so leingi limurin er óarbeiðsførr, tó í mesta lagi 3 ár frá skaðadegnum, ella fram til tann dagin, at avlamsendurgjaldið er ásett/útgoldið. *Dagpeningur verður skattadur sum A-inntøka*. Teir fyrstu 140 dagarnir koma vanliga undir almennu dagpeningaskipanina. Tryggingin er teknað sambært tryggingartreytunum fyri frítíðarvanlukku trygging hjá Tryggingarfelagnum Føroyar.

Nær tekur tryggingin við

Tryggingin tekur við, tá ið limur mynstrar. Avgerandi fyri, hvussu leingi limur er í tryggingini, er samlaða mynstringartíðin seinastu 12 mánaðirnar, roknað frá seinastu avmynstring. Hevur limur verið mynstraður í 30 dagar ella meira, er tryggingin galdandi 180 dagar aftan á seinastu avmynstring. Er mynstringartíðarskeiðið styttri enn 30 dagar, er tryggingin galdandi 30 dagar aftan á seinastu avmynstring. Limir, ið starvast á landi, verða innlimaðir við fráboðan frá felagnum.

Útgjald við deyða

Tryggingarupphæddin verður útgoldin næsta avvarðandi, uttan so, at onnur skrivlig avtala er gjørd við tryggingarfelagið.

Næsti avvarðandi er hjúnafelegi. Um ongin hjúnafelegi er, verður útgoldið til børn (lívsarvingar). Eru ongir lívsarvingar, verður útgoldið sambært arvalógini.

Ynskist tryggingarhæddin útgoldin til onnur enn næsta avvarðandi t.d. sambúgva, **skal hetta fráboðast skrivliga** til Føroya Lívstrygging og Tryggingarfelagið Føroyar. Umsóknarblað fæst hjá feløgum.

Framhaldstrygging

Tá ið limur fer úr samlagstryggingini, hefur hann rætt til at tekna framhaldstrygging, ið er persónlig lívstrygging við somu upphædd, sum var galdandi fyri samlagstryggingina, uttan at skula lata nýggja heilsuváttan.

Framhaldstrygging skal teknað áðrenn 2 mánaðir aftaná, at limurin er farin úr samlagstryggingini. Tryggingargjaldið er ikki tað sama sum í samlagstryggingini, men ásett fyri tann einstaka. Hjúnafelegstryggingin kann ikki teknað sum framhaldstrygging.

Avtala kann gerast um framhaldandi vanlukku trygging.

130 ár síðan A C Lützen doyði

Aðra staðni í blaðnum hava vit eina frásøgn um, at tað 27. juli vóru 100 ár síðan, at Jens Christian Evensen, prestur, doyði. Bert tveir dagar undan hesum t.v.s. tann 25. juli vóru tað 130 ár síðan, at verfaðir hansara Andreas Christian Lützen doyði undir umstøðum, sum bert er teimum fægstu beskorið, nevniliga í føvninginum á sjálvum kongi.

Í hesum sambandi vilja vit endurgeva tað sum dóttir hansara, Anna, skrivar um hesa hending sum má sigast at vera ein partur av okkara søgu:

Kong Chr. 9 kommer til Thorshavn. Det var kun sjældent at vi tog til Thorshavn, men kunde vi, sejlede vi derind til Olaifesten den 29. juli og vi blev der så en otte dages tid. -

(bls. 31) I året 1874 skulde der være stor fest i Thorshavn. Anledningen var, at kong Christian den 9de vilde besøge Thors-havn. Han vilde blive den første konge, der aflagde besøg på Færøerne og den kongetro befolkning glædede sig meget til besøget. Min mand og jeg rejste ind til byen for at se på kongestadsen. Fader, der var en meget kongetro mand, var meget optaget af det tilstundende besøg. Det ansås for en selvfølge, at fader, som Thorshavns lærer og som formand for bergerrepræsentationen, skulde holde modtagelsestalen for kongen, men da han ikke var rask (han led jo så meget af åndenød) undslog han sig for det. Man vedblev dog at trænge ind på ham, og da tilsidst selve amtmanden, Finsen, også opfordrede fader til at tale, måtte han love det. - Endelig oprandt den 25. juli. - Thorshavn havde gjort, hvad der kunde gøres for at gøre kongemotagelsen festlig. Der var med store bekostninger opført en ny landgangsbro med æresport. Flagene vejede fra alle huse og oppe fra den lille fæstning "skansen" (der stammede fra den færøske søhelt - under Fr. II, Magnus Heinesøns dage). Endelig ved middagstid kom fregatten "Jylland" med kongen. I samme nu var "Jylland" omringet af en mængde færøske både, hver båd med ca. 8 mand ombord og alle var de smykkede med Dannebrog. Disse både skulde danne æresescorten ved

landgangen i Thorshavn, deres antal voksede hvert øjeblik, så der vistnok tilsidst var en 40 stykker og (bls. 62) dog var der ikke mange både fra Thors-havn imellem da byens folk jo vilde modtage kongen ved landgangsbroen. Kongen gik ombord i kongechaluppen og roedes ind mod byen, med bådene efter og omkring sig og fra skansen blev der skudt kongesalut med de gamle kanoner. Jovist var det en festdag! - Dengang vi derhjemme kunde høre at folk råbte: "Nu kommer kongeskibet", kom fader sådan til at ryste. "Du er da vel ikke nervøs, fader?" spurgte jeg. "Du er jo så vant til at tale." - "Det er ikke sådan at tale for sin konge",

Christian 9, sum var fyrsti kongur á vitjan í Føroyum.

sagde fader nervøst, han rystede sådan på hænderne at han nær aldrig havde fået sat sine mancheknapper i. Endelig var vi færdige og gik ned ved den nye kongebro, hvor talen skulde holdes. Fader tog plads foran, min mand og jeg stod lidt bagved. Moder var gået ind i et hus for bedre at kunne se.

Faders Død

Da kongechaluppen kom sejlende ind mod broen, viftede folk med lommetørklæder og råbte hurra og hurra i en uendelig

hed. Endelig steg kongen i land og min fader begyndte velkomsttalen. Fader var meget bevæget medens han talte. Stemmen blev svagere og svagere. Jeg ved ikke om han nåede enden med talen, men bevægelsen truede med at overvælde ham. Kongen tog da resolut faders hånd i sin og sagde ham tak for den smukke tale. Fader bøjede sig, jeg troede det var for kongen, men så var der en ung mand, der tillige med min mand greb fader, der pludselig sank sammen. Man troede, at fader var besvimet, og han blev båret ind i et hus (bls. 63) i nærheden. Kongen og prins Valdemar fulgte med, og der blev sendt bud til moder om at komme, da fader var besvimet. Der kom straks to læger, men der var ikke noget at gøre, fader var død af hjerteslag, død med sin konges hånd i sin, og det var den skønneste død han kunde få. Fader holdt meget af kongen og kongefamilien. Kongen var meget bevæget over faders død og han søgte straks at mildne ulykken. Han spurgte om der var uforsørgede børn. Moder fik ikke pension. Kongen tilbød af sin egen lomme at betale moder 400 om året, om det var rigsdaler eller kroner, husker jeg ikke. Det var jo mange penge dengang og en stor hjælp for moder, der fik dem ligeså længe hun levede.

Da min fader blev begravet, talte min mand, og der havde aldrig været en så stor begravelse i Thorshavn. Efter begravelsen rejste min mand og jeg hjem. Der blev senere af venner og bekendte rejst en stor smuk gravsten på faders grav. Moder flyttede over til min broder Jacob og boede hos ham

Hetta heiðursportur varð gjørt í samband við kongavitjanina í 1874. Hetta er á Kongabrunni á leið har sum Tryggingarsambandið er. Men borgmeistarinn small deyður niður, meðan hann talaði fyri kongi. Vit hava eina fyrstahondsfrásøgn frá dótrini.

Anders Christian Lützen (1813-1874), lærer, købmand, lagtingsmedlem, landstingsmedlem. L. kom til Færøerne fra Sønderjylland, var oprindelig af frisk slægt og medbragte en betydelig energi og et heftigt temperament, jf. amtmand Dahlerups (s.d.) karakteristik af L.'s "fuldstændige mangel på selvbeherskelse". L. blev leder af den af amtmand Tillisch nyetablerede almueskole i Tórshavn fra 1839, og ved opbygningen af denne skole og dermed et skolevæsen på Færøerne gjorde han en enestående pædagogisk og skolepolitisk pionergerning. Fra Lærerseminariets åbning i 1870 blev han lærer på dette, bl.a. sammen med O.P. Effersøe (s.d.) Samtidig var han en ivrig deltager i politik på N.C. Winthers (s.d.) side (som han i øvrigt efterfulgte i lagtinget). Han var lagtingssekretær fra 1854 og åbnede egen købmandshandel i Tórshavn fra 1858. I lagtinget var han sammen med købmand Bærentsen (den senere amtmand Chr. Bærentsens (s.d.) far), amtmand Dahlerups (s.d.) mest arge modstand, og de to tillægges æren for at have fået den særegne topembedsmand sendt bort. Da Færøerne fik en ny kommunallov, blev Lützen formand for "borgerrepræsentationen", og det blev her hans skæbnesvangre opgave at modtage den danske Majestæt ved det første kongebesøg på Færøerne. Af en eller anden grund havde indtil 1874 ingen dansk konge nogensinde betrædt islandsk eller færøsk jord. Men da islændingene havde kæmpet sig frem til en - også set med færøske øjne interessant - fri selvstændig forfatning, og landet samtidig kunne fejre 1000-året for sin grundlæggelse, rejste Kong Christian IX sammen med sin sofficerisson Prins Valdemar med fregatten "Jylland" og korvetten "Hejmdal" i sommeren 1874 på det epokegørende atlantehavstogt til de fjerne norrøne besiddelser. På vej til Islands forfatningsfest skulle man anløbe Færøerne, og den 25. juli lagde man til på Tórshavns red og fik en entusiastisk modtagelse. Af frygt for, at man ikke på Færøerne havde magtet at skrive en passende hyldestsang til Majestæten, havde den medrejsende islandskfødte poet Carl Andersen på forhånd skrevet en sang til formålet, som på selve eskadrens ankomstdag til Færøerne stod at læse i Berlingske Tidende. Et af versene lød "Vor Konge, Du vil aldrig hilsnen glemme, / som sendtes Dig, da skibet løb i havn; / et hjerteslag, der klang i hver en stemme, / som bar fra Færoland Kong Christians navn." Ordet "hjerteslag" skulle vise sig at være uheldigt valgt. Da Lützen som borgmester og leder af den højtidelige modtagelse udråbte et 9-foldigt leve for Majestæten, styrtede han nemlig død om af bevægelse.

til sin død. Det var en sørgelig afslutning på kongemotagelsen, som vi alle havde glædet os så meget til. Senere blev der rejst en stor mindesten i anledning af kongebesøget. I

året 1879 døde moder, det varede lidt inden budskabet nåede mig og jeg kunde desværre ikke nå at komme med til begravelsen. Vi børn købte nede i Danmark en stor

sten, magen til den der stod på faders grav og den lod vi så sætte på moders grav.

Mynd av einum virki:

Hálva øld í somu fyrítøku!

Hjá teimum, ið ferðast eftir vegunum í Eysturoynni, er tað ikki sjáldsamt at mæta nøkrum eyðkendum, myrkagrønum lastbilum. Hesir bilar hava trúliga verið brúktir til flutnings í reiðiliga hálva øld.

Tekstur og myndir:
Anna Hentze

Maðurin aftanfyrir er Heri Thomsen í Norðragøtu, ið sum blaðungur maður byrjaði lastbilakoyring í 1950. Nú, 54 ár eftir, er tað enn hann, sum saman við syni sínum, Tórhalli Thomsen, reka fyrítøkuna HERI THOMSEN TRANSPORT SERVICE.

Sum skilst er virkseimið stórt. Feðgarnir eru fryntligir at tosa við, samstundis sum teir hava nógv um oyruni. Ein fær fatan av, at arbeiðsdagarnir mangan eru sera langir. Meðan vit tosa, ringir telefonin í

heilum, tí nógv er ið skal samskipast í einari fyrítøku við fleiri arbeiðsplássum. Tað eydnast tó at fáa eitt prát í lag. Heri sigur sjálvur soleiðis frá:

“Tað var 23. novembur í 1950, at eg tók koyrikortið, og byrjaði sama dag at koyra lastbil fyrir svágin, Eivind Hansen í Syðrugøtu. Eivind var giftur við elstu systur míni, Tóru. Í 1953 keypti eg mín fyrsta persónbil, hann hevði nummar FØ 45, og í 1955 fekk eg mær lastbil sjálvur.”

Hann sigur, at tá í tíðini varð ikki so stórur munur gjørdur á, um ein koyrði lastbil ella persónbil. Sum

vera man vóru ikki bilar í hvørjum túni um hetta mundið, og talan var eisini um heilt aðrar dimensjónir, bæði tá hugsað verður um bilarnar, men ikki minni tá vegakervið verður havt í huga.

“Tað, ið var at koyra tá í tíðini var torv, tøð, sandur og okkurt less av gróti. Strekkið var sjáldan langt, helst var tað inni í bygðini. Ein av uppgávunum var at koyra vøru úr Fuglafirði og út til handlarnar í Gøtu. Tað var ikki hvønn dag, lastbilurin var í sving, men so koyrði eg við persónbilinum.”

Hetta var, sum vera man, í hálvtrýssunum, og

tá var góður sildafiskiskapur við Føroyar.

Heri sigur víðari: “Seinni fór eg at koyra sildatunnur inn til Fuglafjarðar, tær fóru til eksport. Sildin bleiv fiskað norðanfyrir Føroyar, saltað upp í tunnur umborð, og Norðragøta var ein av bygðunum, har tey pakkaðu sildina umaftur, og skiltu upp í støddir. Hetta arbeiði bleiv gjørt undir víðum lofti. Út á heystið kom skip inn á Fuglafjørð eftir tunnunum, tí har vóru havnaviðurskiftini betri enn í Gøtu.

Hetta var byrjanin til ta stóru samanhangandi koyringina.”

Tórhallur Thomsen, sum nú stendur fyrir rakstrinum.

Sildin man hava verið góð, bæði so og so. Umframt at vera ein eftirspurd vøra í útlandinum, legði hon, so at siga, lunnar undir hetta stóra virkseimið.

Bilarnir eru, sum árinu eru liðin, bæði vaksnir í vavi og øktir í tali, soleiðis at fyrítøkan nú hevur 45 fólk í arbeiði.

Øll koyra tó ikki lastbil. Virkseimið er økt og víðk-

Heri Thomsen fyrir 50 árum síðani við sínum fyrsta bili. Tað kann verða nevnt her, at pápi Hera, Tummas Jákup á Geilabø, var tann fyrsti sum færdi roknskapin hjá FF, tá fælagið varð stovnað í 1911.

Hvør kennir ikki hesar bilar!

Skurin á veg út eftir Skálafjørðinum nú um dagarnar.

Her var fyrr posthús og handilin hjá Halldór. Nú er her skrivstovan hjá HT Transport Service.

að munandi síðan fyrsti lastbilurin byrjaði at koyra. Fyri umleið tíggu árum síðani keypti HT Transport Service eina lastbils-smiðju innanfyri Skála, har fleiri fólk starvast. Tað eru serliga egnir lastbilar, ið verða umvældir har. Hesir eru nú 19 í tali. Harav eru fleiri trekkjarar við við-festisvognum.

Í 1998 byrjaðu teir at føra laksafóður frá Noregi til Føroya. Til hetta endamál keyptu teir skipið Lancresse, ið fekk navnið Skurin. Eitt vælklingandi navn í oyrunum á øllum gøtufólki. Hetta skipið hevði hoyrt heima á einari franskar oyggj. Seinni kom skipið Sirius afturat, og umframt at skipini føra fóður til Føroya, gera tey eisini onkrar túrar úr Føroyum til Skotlands, Onglands, Noregs og Danmarkar við fiskamjøli úr Fuglafirði. Somuleiðis verður nakað av fiskamjøli flutt úr Íslandi til áðurnevndu lond.

Tað mesta, ið HT Transport Service í dag førir millum bygda, er fiskur og alifóður, meðan tað í mong ár mest var grót, ið bleiv koyrt frá grótbrotum til ymisk arbeiðspláss, harímillum til vega- og havnagerð. Hetta var høvuðsarbeiðið í trýssunum og hálvfjerðsunum. Men Heri sigur, at tá sildaarbeiðið minkaði, og harvið koyringin av tunnum, og áðrenn grótkoyringin kom hæddina, tók eitt nýtt arbeiði seg upp. Vit geva Hera orðið:

“Í miðjuni av trýssunum komu kraftblokkaskipini, sum royndu eftir sild til ídnað. Tá koyrdu vit nógvá sild frá skipunum, sum landaðu í Norðragøtu, og yvir til sildaverksmiðjuna í Syðrugøtu, sum æt P/F Fiskamjøl. Henda koyringin avloysti sildatunnukoyringina til Fuglafjarðar.”

Ja-ja, soleiðis broytast tíðirnar. Vit, ið vóru skúlabørn í Gøtu um hetta mundið, minnst til, hvussu hetta arbeiðið setti sín dām á bygdina, og hvussu líkkurnar flokkaðust í hópatali, og mungaðu eftir einum góðum bita. Ná, men aftur til HT Transport Service.

Nýggjasta grein á trænum er ein bygningur, ið stendur í gerð á havnalagnum í Søldarfirði. Hetta stóra húsið, ið er 1600 fermetrar til víddar, er býtt í helvt. Í norðara enda er ætlanin at hava saltgoymslu, meðan syðra helvtin skal hýsa alifóðri, og einum parti av fóðurgoymsluni hjá MBM. Goymslan og útsølan av fóðri til bøndurnar í Eysturoy kemur sostatt at vera nærri keyparunum. Í Søldarfirði eru umstøðurnar stak góðar at leggja at við skipi, og tí er tað ein stóru fyrimunur tá lossast skal, at avstandurin er so stuttur frá bryggjukantinum til goymsluhølið.

Dúgliga verður arbeitt við at seta forskallingar upp, og síðani koma betongbilar at fylla sementblanding í. Skjótt líður eftir, og eftir ætlan skal bygningurin standa klárur at taka í nýtslu umleið fyrsta septembur í ár.

Staðið, haðani fyrirtøkan verður ríkin, er við Gøtugjógv. Tað er gamla “Brimborg”, har posthúsið í Gøtu og handilin hjá Haldor og Marnu Konoy fyrr høvdu innivist, ið nú hýsir skrivstovuni hjá Hera Thomsen. Har starvast 5 fólk í lötuni. Umframt tey er lagurmaðurin í lastbils-smiðjuni á Skála, ið eisini tekur sær av tí skrivliga partinum av arbeiðinum har í húsinum.

Hiðani verður ynskt góða eydnu við nýggja goymsluhúsinum, og við virkseminum sum heild.

Kendur heiman-sandsmaður farin

Nú var fjørðurin rógvin hjá Demmusi á Polli, ella Nicodemus Hentze, sum navn hansara skrivast, eftir eitt langt og sera virkið lív. Hósdagin 8. juli var hann sum so manganuttanfyri húsini og hampaði um okkurt, og tá fall hann um og var burtur. Hann var 81 ára gamal.

Demmus hevur verið úrmælingur, tað svitast ikki. Hann kom til mans stutt fyri seinra heimsbardaga, og sum javnlíknir fór hann til skips. Tað mundi vera í 1938. Fyrsta skipið, hann var við, var “Kittan”, ið tá

“Poll” høvdu teir í 20 ár, og Demmus var skipari so gott sum alla tíðina. Hin 1. sept. 1986 var “Pollur” staddur 120 fjórðingar vestan fyri Mykines og fór knappliga at leka uttan at hava fingið nakran skaðasjógv. Tá galt um at vera sinniligur og snarur. Teir fingi sent neyðarkall og fóru so í gummibátin. “Sancy” tók teir upp 3 tímar seinri.

Tey flestu roknaðu við, at nú fór Demmus at gevast sum sjómaður, hann var jú 63 ára gamal, men so var ikki. Stutt eftir keyptu hann og brøðurnir “Hoyvíking”, og Demmus helt fram sum skipari í nøkur ár.

Vit eldru minnst eisini Demmus sum ítróttarmann. Hetta var undir krígunum, tá ið nógvur ungdómur var heima, og lítið var at gera annað enn fyrifallandi arbeiði. Tá kom nýggjur lækni í oynna, Leif Dahl úr Vági,

“Pollur”, sum Demmus og brøður hansara keyptu í 1966.

hoyrði heima á Sandi. So kom kríggið, og tá var ikki lætt at sleppa til skips. Eftir kríggið fór hann at ganga uppá skúla, og hann tók longdina í 1948. Síðani var hann til skips við fleiri skipum, Mariu, Carl, Yvonnu og Slættanesi. Fyrsta skipið, ið Demmus førði, var “Rólant”, og væl gekk at fáa fisk.

Í 1966 keyptu hann og brøður hansara “Poll” frá P/f Kjølbro, og við hesum skipi kom Demmus at rokast øll síni bestu ár. Hann dugdi at laga seg eftir teimum broyttu viðurskiftunum í fiskivinnuni, sum tíðin hevði við sær, uttan at loypa framav, og væl bar til. Tað var so sanniliga ikki av hansara ávum, at fiskivinnan og alt samfelagið lá í skeljasori fyrst í nítiárunum.

og hann fór í síni frítíð at skipa fyri ymsum ítrótti, so ungdómurin fekk nakað at takast við. Hetta fekk sera stóra undirtøku í allari Sandoynni, og tá vísti Demmus seg at vera sera drúgvur í renningini. Tað vóru teir, ið runnu skjótari eitt stytri strekki, men í treystleika kom eingin honum nær. Minnst serliga eina kapprenning uttan úr Støð og inn til Grindina og so út aftur, eitt strekki um 3500 m langt. Demmus mundi vera einar 300 m ella longri framman fyri nr. 2.

Nú er Demmus farin, og saknurin er stóru, fyrst og fremst hjá konuni, Elisabet og hjá soninum Niels Jakupi, men øll bygðin hevur mist. Friður verði við minni um Demmus á Polli.

Ólavur Clementsen

Systkin fylla 900 ár

Ein tann sjáldsamasti føðingardagur, vit hava hoyrt um, verður hildin 21. august, og er tað ein 900 ára føðingardagur. Søgjan er henda:

Elsa og Magnus Olsen í Rituvík fingi 12 børn, sum øll eru á lívi. Tann elsti er 82 ár og tann yngsti 66 ár (fyllir 30. juli)

Tann 21. august hittast øll hesi í bygdarhúsinum í Leirvík, tí nú fylla tey tilsamans 900 ár. Saman við hjúnafelegum, børnum og barnabørnum vera tey rættiliga nógv, sum fara at “feira” 900 ára dagin.

Børnini hjá Elspu og Magnus í Rituvík eru hesi:

Magnus Olsen, Runavík, var giftur við Birthu Vensil Olsen, Rituvík, giftur við Jenny Sára Olsen, Rituvík, var gift við Derhardi Marin Højgaard, var gift við Niclasi Arnold Olsen, Rituvík, giftur við Danii Carl Olsen, Rituvík, ógiftur (var skipari í nógv ár m.a. á “Magnus í Rituvík”) Elly Højgaard, Rituvík, gift við Johannesi Jaspur Olsen, Vestmanna, giftur við Sannu Harry Olsen, Esbjerg, giftur við Gunhild Mary Hansen, Toftir, gift við Peturi Amy Tausen, Tórshavn, gift við Svenningi Arne K. Olsen, Esbjerg, giftur við Sólva

Fleiri av hesum monnum hava verið sjómenn. Vit koma helst at frætta meira frá hesum stóra degi og frá føðingardagsbørnunum. Tann umrøddi Magnus legði navn til “Magnus í Rituvík”, ið rættiliga gjørdi hol á sjógvin við ídnaðarveiði fyrst í 70-unum.

Grønlandstíðindi

Kári við Stein er í summarferiu nú, og tí verða grønlandstíðindini hesuferð avmarkað. Men Kári sigur, at tann 18. juli vóru 7,5 hitastig við regni av útsynningi suðri. “Lómur” hevur landað knapt 100 tons í Asíat, og teir eru á nýggjum túri nú. Annars er veiðan nakað tann sama hjá teimum stórru bátunum.

Tann 23. juli var av allarbesta veðri, men sagt var frá regni, sum annars hevur verið nógv mikið av. Sagt verður frá trolarum í Eysturgrønlandi, at teir fáa væl av stórum rækjum. Tað fara um 50 stk. til kg, og er hetta óført. Nøgðin er eisini brúkilig.

Annars hevur sjóverjan fingið fong seinastu tíðina. Teir hava tikið trý skip fyri brot á veiðureglurnar. Eitt av teimum er eitt føroyskt skip, har skiparin fekk eina bót uppá kr. 30.000 fyri ikki at hava merkt vørurnar í lastini nógv væl.

Eitt grønlandskt skip fekk bót fyri at hava havt útgerð at blaka fisk út aftur. Hesin fekk minstu bótina kr. 20.000!

Tað, sum annars merkir politiska kjakið í Grønlandi, er ætlanin at avtaka eindarprísirnar fyri el og vatn. Verandi skipan er, at øll gjalda tað sama uttan mun til, um ein býr í stórum býi, har framleiðslukostnaðurin er lágur pr. eind ella í lítla byggd, har tað er øvut.

Nú skal hetta broytast stig fyri stig í fimm ár, so tað verður goldið í mun til framleiðslukostnaðin. Har tað hækkar mest, fer elprísurin úr kr. 2,23 fyri kilovattið til kr. 3,57. Saman við hækkingini í vatninum kemur ein miðalfamilja at gjalda upp til kr. 9.000 meira fyri vatn og el, meðan tey sleppa bíligari enn nú í stóru býunum. Hetta er í hvussu er ikki bygdamenning! Og tað kemur uttan iva at ávirka búsetingarmynstrið. Tað verður eisini roknað við, at hetta fer at ávirka vinnumøguleikarnar, t.d. í rækjuvinnuni, tá prísirnir fara so nógv upp.

Landsstýrisformaðurin, Hans Enoksen, er ikki øðrvísi enn aðrir politikkarar. Hóast hetta bedýrar hann fyri bygðarfólkinum, at tey koma ikki at gjalda meira enn nú! Men ætlanin skapar órógv í hansara flokki, so helst fer okkurt rok at spyrjast burtúr.

Men um hetta fara vit at frætta frá Kára, tá hann kemur úr feriu.

Komandi blað

Vegna plásstrot kemur samrøðan við Lorraine úr Suðurafríka at bíða til komandi blað. Sum nevnt aðra staðni í blaðnum vitja vit tá eisini Fugloy eins og vit fara inn á gólvið hjá brævbjálvavirkinum Tonito á Eiði. Og so er spurningurin um nakað nýtt verður frá TV2 málinum.

Vitjanin hjá donsku fíggjarnevndini avlýst Fíggjarnevndin hjá danska fólkinginum skuldi koma til Føroyar at vitja nú fyrst í august mánaða. Formaðurin í hesi nevnd er Kristian Thulesen Dahl, sum er maðurin aftanfyri hóttanunum móti føroyskum myndugleikum um blokkin í samband við skattaskipamima hjá fiskimonnum. Hetta mál hevur eina stóra rúmd í blaðnum í dag. FF hevði eisini gjørt seg út til tann fund sum skuldi vera saman við fíggjarnevndini tann 10. august. Men knappliga er ferðin avlýst uttan nakra frágreiðing.

Eivind í Mikladali farin

Evind og Kirstin vóru hugalig umboð fyrri okkara bygdamentan. Nú er bert Kirstin eftir av teimum báðum.

Eivind Eliassen í Mikladali doyði bráðliga tann 8. juli í ár. Hann gjørdist 76 ára gamal.

Ja, tað er lægð at hugsa um Mikladal, nú Eivind er farin. Hann virkaði sum ein fastur partur av bygðalívinum. Eg kom at kenna Eivind gjøgnum Jónu Joensen (hjá Conrad). Í 1977 fóru vit bæði skyldfólkini til Trøllanes at ferðast. Hetta var fyrstu ferð at eg var har, meðan Jóna var hús Vand har norðuri. Vit fóru upp á land í Mikladali, og var ætlanin at vitja øll tey, sum Jóna kendi har, síðani skuldu vit fara til gongu til Trøllanes.

Hetta gjørdist ein ógloymandi ferð, sum eisini legði lunnar undir eitt framhaldandi gott samband til Kallsøynna, og hava okkara lesarar eisini notið gott av tí.

Í Mikladali gingu vit hús úr hús, og eitt av hesum húsum var hjá Eivind og Kirstin. Hetta skapti varandi samband okkara millum, og hvørja ferð leiðin gekk til Mikladals, hevði eg ikki verið í bygðini uttan at hava verið inni hjá teimum.

Har var so hugnaligt og heimligt, at eg beinanvegin kendi meg sum heima. Kirstin var skjót at seta eina drekkamunn á borðið, og so fekst eitt prát um mangt og hvat. Bæði vóru sera fryntlig og sera vitandi, og á slíkum vitjanum fekk ein rættiliga kensluna av bygdamentan, tá hon er best. Samstundis kom eg eisini at kenna børn teirra - Matildu, Eyðun og Magnus.

Eyðun býr nú á Trøllanesi, og her er tað á sama hátt, at eg havi ikki verið

har norðuri uttan at hava hitt tey bæði Eyðun, skyldkonuna Anju og børn teirra.

Eivind var sonur Matildu, ið var ættað úr Lørvík, og Magnus í Hússtovu. Magnus var ein kempa, sum gjørdist næstan 100 ár og var virkin so at siga alla sína ævi. Tey bæði áttu eisini sonin Líggjas, sum er tann eldri av synunum.

Eivind var í nógv ár fiskimaður, og hann sigldi leingi við "Norðborg", sum vit fyrr hava umrøtt fyri tað samanhald, sum var millum manningina. Og her var Eivind einki undantak. Hann gloymdi ongantíð gomlu skipsfelagar sínar. Annars var tað so, at Eivind var lættur at koma í samband við, og tí kendi hann eisini nógv fólk og nógv kendu hann.

Tá ið arbeiði við vega-

gerð o.t. varð sett í verk í Kalsoynni, legði Eivind seg heima og var við í hesum virkseminum. Hansara partur lá ongantíð eftir, og hann hjálpti eisini Eyðuni við bóndarbeiðinum, so hann hevði nógv um at vera.

Eivind var góður við kirkjuna, sum hann var granni hjá. Hann plagdi eisini at lesa lestur, og hann las sum ein prestur!

Eivind giftist í 1955 við Kirstin Wolles, ið er ættað úr Uppistovu á Trøllanesi. Tað er hetta festið, sum Eyðun nú hevur. Tey bæði skaptu eitt hugnaligt heim, har øll hava kent seg væl. Tey náddu akkurat ikki at halda gullbrúdleyp, men sum Kirstin sigur, so fingur tey 49 góð ár saman.

Umframt tey trý børnini áttu tey nú 8 barnabørn og 2 langommu- og abbabørn.

Tað var stuttligt at kenna Eivind.

Æra veri minnið um Eivind.

Óli

Kristus opinberar Guð

“Áðrenn fjøllini vóru til, áðrenn jørð og heimur vóru fødd, um aldur og ævir ert tú, o Guð” Sl. 90,2.

Eingin veit, hvussu gamal Guð er, ella hvussu hann sær út. Hann er uttan byrjan og uttan enda. Petter Dass syngur soleiðis: “Guð er Guð, um land alt legðist oyði, Guð er Guð, um menniskjan øll doyði”.

Mannavitið kann av góðum grundum hvørki skilja ella fata tann æviga Guð.

Hann er ósjónligur, men kortini opinberur. Bæði í náttúruni og upp íggjøgnum søguna hevur Guð opinberað seg. Lægið er tað, men hann opinberar seg - við at fjala seg.

Til dømis, tá hann opinberaði seg fyri Mósesi í tí brennandi tornarunninum, og tá hann leiddi Ísraels fólk við skýstólpa og eldstólpa, 2. Mós. 3 og 13.

Náttúran prógvar Guðs vísdóm og mátt, men hon sigur einki um Jesus. Gamla testamenti prógvar Guðs umsorgan, men ikki fyrr enn í nýggja testamenti síggja vit heilt inn í Guðs hjarta. Jesus opinberar Guðs kærleika og fremur hansara frelsuætlan.

Tí kundi hann siga: “Tann, sum hevur sæð meg, hevur sæð faðirinn!” Joh. 14,9.

Kristus er sostatt Guðs endaliga og fullkomna opinbering.

Jesus opinberaði ikki bara Guð, men hann er samstundis vegurin til Hansara. Einasti vegur.

Jesus opinberaði ikki Guð við at ganga við eini gloriu um høvðið, men við at fáa eina tornakrúnu um høvðið.

Tann fátæki og heimleysi Jesus var Guðs størsta gáva til heimin.

Líðing hansara gav mannaættini heilsabót.

Blóð hansara gav mannaættini fyrigeving syndanna.

Deyði og uppreisn hansara gav mannaættini ævigt lív.

Guð rættir tær sítt ríkidømi í og við Jesusi.

Við at taka ímóti Jesusi, tekur tú ímóti tí tríeinda Guði, skapara himmals og jarðar. Joh. 14,23.

Hetta loyndarmál er stórt.

Minst tí til, at Kristus er lykilin til loyndarmálið - til frelsuna. Bara hann.

*Tað vakrasta av øllum
á fold, mitt eyga sær,
er kongurin á himni,
sum tornakrúnu bar!*

Ms.87

1. Pavla Dam, gift við Jens Guttesen	7. Marius Rubeksen	15. Hans Hilmar Dam
2. Torstein Mortensen	8. Hjørdis Thomassen hjá Kvívíks-Tummasi	16. Johannes Dam
3. Sunnuva Háberg	9. Bodil Wardum, fødd Egholm	17. Páll á Dul
4. Kiss Samuelson	10. Maria Rubeksen hjá Óla Rubeksen	18. Grímur á Dul
5. Bjørga á Dul, gift Copland, systir Grímur	11. Elly Dam, gift Djurhuus	19. Bjarki Skaale
6. Annelin Thomassen hjá Kvívíks-Tummasi, ella: Gudrun Samuelson hjá Dedu	12. Olga Rubeksen, gift Bærentsen	20. Knút Háberg
	13. Jona Mortensen, gift Olsen	21. Schønning Eysturoy
	14. Ove Carlsen	22. Øssur Eysturoy
		23. Eli Rubeksen
		24. Ólavur í Horni

FURUNO® DET BETALER SIG AT KOMMUNIKERE MED FURUNO

» www.furuno.dk

CREATING **BLUE** SOLUTIONS

FM-8500

VHF radio med DSC og IMO godkendelse til de helt store fartyer. GMDSS klasse A/B.

FM-2721

VHF radio med DSC til fartyer der stiller krav til nem betjening og fuld udnyttelse af DSC funktionaliteten. GMDSS klasse D.

RO-4500

VHF radio med DSC til fartyer der ønsker en enkel og økonomisk løsning. RO-4500 er markedets mest solgte VHF radio med DSC. GMDSS klasse D.

FURUNO er det sikre valg - valget er dit.

Priser fra **KUN kr. 2.280,-**

Ekskl. moms og fragt.

Navigation Kommunikation Fiskevejledning

» Kontakt din lokale FURUNO forhandler

SP/F CONTRIV JSP Ltd., Klaksvík
Tlf.: 455244 • E-mail: contrive@post.olivant.fo

RADIOBUDIN P/F, Runavík
Tlf.: 448000 • E-mail: radiobud@radiobud.fo

RADIOSERVICE SpA., Thorshavn
Tlf.: 312899 • E-mail: radio-s@post.olivant.fo

S.J. RADIO, Tórøysri
Tlf.: 372220 • E-mail: sjradio@post.olivant.fo

FURUNO DANMARK AS
PROFESSIONEL MARITIM ELEKTRONIK

www.furuno.dk

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:
tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:
Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísin !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Føroy Islands
 Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Næmingar á Fiskivinnu-skúlanum fingið prógv

Hósdagin 24. juni fingi 10 næmingar á Fiskivinnuskúlanum HIF-prógv (Hægri próvtøka Innan Fiskivinnu). Á myndini frá vinstru: Jón Johansen, Ásmundur Hansen, Jens Michael Tróndheim, Sigurð

Marner Simonsen, Levi Nybo, Dorit Simonsen, Lotte Skifte Thomsen, Senøva Johansen, Maiken Johansen og Conny Simonsen.

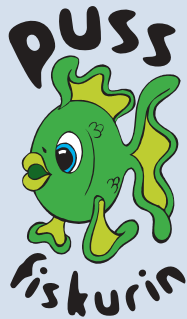
FF-blaðið

www.fiskimannafelag.fo

Vit átaka okkum at gera lýsingar fyrri virkir og einstaklingar uttan meiríkostnað fyrri lýsaran
 Her fært tú bestu lýsingaravtaluna - Íslands verður stór sáttum sáttum sáttum sáttum

Lýsingar
 Tlf: 311569

“Tvær av hønunum hjá tær eru hildnar uppat at leggja egg” segði havnarmaðurin við klaksvíkingin.
 “Hvussu veitst tú tað?” Spurdi klaksvíkingurin, undrunarsamur.
 “Eg havi júst bakkað á tær!”.

“Eg vil fegin lata hendan huningin inn aftur”. Segði maðurin.
 “Hví, er nakað galið við honum?” spyr handelsmaðurin.
 “Ja, eg haldi at hann hevur ein bi-smakk.”

Í rættinum:
 “Jú, dómarin, eg viðgangi, at tað var skeivt at buka ein so gamlan mann av. Eg átti at havt gjørt tað fyrri fleiri ár-um síðani...”

Ein kona við eina aðra:
 “Eg lati altíð lampurnar vera tendraðar orsakað av innbrotstjóvum.”
 “Oyss, hví tað? Teir plaga altíð at hava lummalykt við sjálvir.”

Tað var tjúkt í mjørka, og tveir bilar koyrdu spakuliga eftir vegnum. Bráðliga steðgar tann fremri, og hin rendi á hann.
 Hesin seinni skeldaði hin út um at tað líktist ongum at bremsa so bráðliga í so tjúkkum mjørka.
 Hin bilførarin spurdi seigliga: “Sig mær, hvat hevur tú at gera í mínari garagu?”

Brúðarparið saman við foreldrunum hjá brúðgóminum.

Brúðarparið saman við Pavel, Juliu og lítli Tanju.

Úr Moskva til Víkar

Tann 24. juni giftust Gurið Samuelsen úr Haldarsvík og Ivan Moskalenko úr Moskva. Hetta er ein fyrribils endi á eini áhuga-verdari “love story” hjá ungum russara, fyrst til Føroyar og síðan til eina føroyska gentu.

Sum heilt ungur drongur í Moskva fekk Ivan ein serligan tokka til Føroyar við bert at hava lisið um

tær. Hann kom í samband við føroyingar, tá eitt lið úr Føroyum spældi fót-bólt í Moskva miðskeiðis í 90-unum. Hetta gjørdi, at hann í 1998 kom á háskúlan í Havn. Síðan fekk hann ymisk arbeiði, og hevur seinastu árin ar-beitt á Skipafelagnum við at avgreiða russisk skip.

Ivan kom heilt skjótt at læra føroyskt og at gerast

ein partur av okkara sam-felag við stórari vitan um m.a. fót-bólt og samfelags-viðurskipti. Tí er hann eisini komin at kenna ein hóp av føroyingum.

Hetta mátti fyrr ella seinni enda við, at hann kom saman við eini gentu, og tann lukkuliga gjørdist Gurið úr Vík, og hendan dagin giftust tey í kirkjuni í heimbygdini hjá henni,

har tey eisini hava sett búgv.

Um kvøldið var opið hús heima, og tað vóru nógv fólk, sum vildu heilsa uppá brúðarparið. Tað vóru eisini gestir úr Russlandi. Fyrst og fremst foreldrini, Alla og Eugenij, og síðan vinurin Pavel og kona hansara Julia saman við teirra dóttir Tanju. Hesi eru ikki ókend í Fø-

oyum. Tey hava verið her fyrr, og tey hava eisini hitt føroyingar, sum hava vitjað í Moskva. Tískil er hetta eitt gott dømi um hvussu tað kann knýstast bond millum lond.

Vit vóru eisini við til vígslu og hátíðarhald og hava eisini myndir frá hesum russiskt-føroyska brúðleypinum.

Pápi Ivan takkar fyrri ta vælkomu, sum sonurin hevur fingið í Føroyum. Mamman lurtar og André Niclasen tolkar.

Haldarsvík.

Tað varð eisini skotið fyrri brúðarparinum. Aftanfyrri sæst minnisvarðin fyrri sjólátin.